

UNIVERZITET U SARAJEVU

FILOZOFSKI FAKULTET

Vijeće Fakulteta

Broj: 02-01/*213*

Sarajevo, 14. 7. 2017. godine

Na osnovu člana 30. i 262. Pravila Filozofskog fakulteta u Sarajevu (Prečišćeni tekst), člana 40., 41., 42. i 43. Zakona o visokom obrazovanju–Prečišćeni tekst („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 42/13; 13/15.), Zaključaka sa sastanka Komisije za ocjenu Nastavnih planova i programa broj: 03-02/149 od 17. 5. 2017. godine, Mišljenja Odbora za kvalitet Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu od 28. 6. 2017. godine, Vijeće Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu na 28. redovnoj sjednici održanoj 14. 7. 2017. godine, *donijelo je*

O D L U K U

o izmjenama i dopunama i tehničkim ispravkama Nastavnog plana i programa

ODSJEKA ZA PSIHOLOGIJU,

I i II ciklus studija

(DRUGA REVIZIJA NPP 2013/2014)

Član 1.

Prihvata se prijedlog Odsjeka za psihologiju o izmjenama i dopunama i tehničkim ispravkama Nastavnog plana i programa ODSJEKA ZA PSIHOLOGIJU, akademska 2013/2014, Jednopedmetni studij, studijska grupa *Psihologija*, I i II ciklus studija.

Član 2.

U Nastavnom planu i programu ODSJEKA ZA PSIHOLOGIJU, akademska 2013/2014. godina, I i II ciklus studija, vrše se izmjene i dopune i tehničke ispravke, kako slijedi:

I CIKLUS STUDIJA

5. SEMESTAR

IZBORNI PREDMET: *Osnove traumatske psihologije*, **FIL PSI 369, 2 sata predavanja, 2 ECTS boda, prebacuje se iz 5. u 6. semestar.**

6. SEMESTAR

IZBORNI PREDMET: *Psihologija boli*, **FIL PSI 361, 2 sata predavanja, 2 ECTS boda, prebacuje se iz 6. u 5. semestar.**

II CIKLUS STUDIJA

1. SEMESTAR

Na Izbornom predmetu: *Ponašanje potrošača*, **FIL PSI 469, 4 ECTS boda** umjesto 1 sat seminar i 1 sat vježbi, **treba da stoji** 1 sat predavanja i 1 sat seminar.

3. SEMESTAR

Na Izbornom predmetu: *Udomiteljstvo: skrb o djeci izvan vlastite obitelji*, **FIL PSI 571, 5 ECTS bodova** umjesto 1 sat predavanja, 1 sat seminar i 1 sat vježbi, **treba da stoji** 2 sata predavanja i 1 sat seminar.

3. SEMESTAR

Obavezna aktivnost **Individualni rad s mentorom**, FIL PSI 597, 2 sata rada, 4 ECTS, mijenja se tako što se umjesto 2 sata rada **uvodi 2 sata seminara**.

Za **Individualni rad s mentorom**, FIL PSI 597, sačinjen je program, koji je sastavni dio ove odluke.

Izborni predmet **Multivarijatne analize**, FIL PSI 572, 1 sat predavanja i 2 sata vježbi, 4 ECTS, prebacuje se iz 3. u 4. semestar.

4. SEMESTAR

Na izbornom predmetu **Metodika nastave psihologije**, FIL PSI 566, 1 sat predavanja i 2 sata vježbi, umjesto 4 ECTS **uvodi se 5 ECTS** i navedeni predmet prebacuje se iz 4. u 3. semestar.

Član 3.

Izmjene i dopune i tehničke ispravke studijskih programa Odsjeka za psihologiju ne zahtijevaju osiguranje dodatnih finansijskih sredstava, te Fakultet neće tražiti saglasnost Osnivača.

Član 4.

Ova Odluka je konačna nakon što na istu da saglasnost Senat Univerziteta u Sarajevu.

Član 5.

Primjena ove Odluke počet će u studijskoj 2017/2018. godini, **od prve godine I ciklusa studija**.

Član 6.

Nastavni plan i program Odsjeka za psihologiju, je sastavni dio ove Odluke.

Obrazloženje

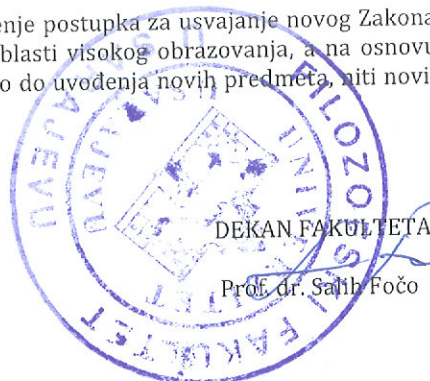
Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu započeo je proces studiranja na principima Bolonje u studijskoj 2005/2006. godini kada su i prvi put primijenjeni NPP. U skladu sa važećim zakonskim propisima koji su regulisali u potpunosti studiranje na principima Bolonje usvojeni su NPP 2008/2009. godine koji su u skladu sa Zakonom prošli postupak unutrašnje evaluacije što je rezultiralo donošenjem NPP 2013/2014. godine (PRVA REVIZIJA).

U skladu sa članom 42. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 42/13) nakon završenog prvog ciklusa studija ocijenjen je kompletan nastavno-naučni proces, a tokom studijske 2015/2016., i 2016/2017. godine stvorili su se uslovi za ocjenu i evaluaciju i II. ciklusa studija. Nastavno-naučni odsjeci su u skladu sa zaključcima Komisije za evaluaciju (ocjenu) Nastavnih planova i programa pristupili konačnoj ocjeni NPP, te sačinili prijedlog izmjena i dopuna, odnosno neophodnih tehničkih ispravki, što je rezultiralo donošenjem Odluke Vijeća Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu kao u dispozitivu.

Cijeneći okolnosti da je u toku provođenje postupka za usvajanje novog Zakona o visokom obrazovanju, kao i Normativa i standarda u oblasti visokog obrazovanja, a na osnovu prijedloga odsjeka i katedri Filozofskog fakulteta nije došlo do uvođenja novih predmeta, niti novih studijskih programa.

DOSTAVITI:

1. **Senatu Univerziteta u Sarajevu**
2. Uz zapisnik
3. Arhivi

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

ODSJEK ZA PSIHOLOGIJU

NASTAVNI PLAN I PROGRAM
Akadska 2013/2014. godina

TEHNIČKE ISPRAVKE

Sarajevo, 2017. godina

Uvod

Razlozi za pokretanje studija psihologije proizlaze iz velikog interesa i potreba suvremenog društva za psiholozima, tako da danas skoro da i nema društvene djelatnosti ili sistema (npr. obrazovanje, zdravstvo, privreda i dr.) gdje psihologija nije direktno ili indirektno uključena. Naime, psiholozi se kao stručnjaci zapošljavaju u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama, te andragoškim centrima. Mnogi rade kao profesori psihologije u srednjim i višim školama. U visokoškolskim i znanstvenim institucijama zaposleni su na području edukacije odgajatelja, učitelja i nastavnika, socijalnih radnika, liječnika, kineziologa, kriminologa, politologa. Određeni broj psihologa bavi se i znanstveno-istraživačkim radom.

Također, u suvremenom društvu psiholozi su angažirani i u savjetovalištim za mentalno zdravlje, ovisnost i penologiju, zatim u savjetovalištim za djecu i mlade, te u bračnim savjetovalištim. Psiholozi rade i u ustanovama poput psihijatrijskih i neuroloških klinika, klinika za ovisnike, klinika za djecu, starce, mentalno retardirane itd.

Dio psihologa se zapošljava i u ustanovama za profesionalnu orijentaciju i selekciju, zatim u zavodima za zapošljavanje, u zaštiti na radu, proizvodnim radnim organizacijama te različitim korporacijama u sektorima za upravljanje ljudskim potencijalima i sl.

U posljednje vrijeme mnogi su psiholozi zaposleni u bankama, sudstvu, policiji, vojsci i sredstvima javnog informiranja.

Osim navedenog, psiholozi se zapošljavaju u znanstveno-istraživačkim institucijama te službama različitih ministarstava (privreda, pravosuđe, školstvo, zdravstvo, socijalna skrb, promet).

Znatan broj psihologa, nakon usvajanja zakona o psihološkoj djelatnosti u Bosni i Hercegovini, odlučivat će se za privatnu praksu (psihoterapeutska djelatnost i angažman u privatnim savjetovalištim).

U cijeloj Evropi su studiji psihologije slično koncipirani, te obično traju pet akademskih godina. Kroz različite oblike poslijediplomskih studija i cjeloživotnog obrazovanja postoji mogućnost i za permanentno usavršavanje i usmjeravanje u posebna psihologijska područja nakon diplomiranja. Naime, nakon završetka diplomskog studija otvorena je mogućnost za kontinuirano poslijediplomsko znanstveno usavršavanje radi stjecanja doktorata znanosti iz psihologije.

Dodiplomski i diplomski studijski program psihologije Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu osmišljen je u skladu s postavljenim zahtjevima i okvirima Zajednice evropskih društava psihologa. EFPPA (Zajednica evropskih društava psihologa) je izradila okvir obrazovanja psihologa koji će biti osnovica za evropsku diplomu psihologa. Taj okvir napravljen je sukladno Bolonjskoj deklaraciji i predviđa petogodišnji studij po načelu 3+2, s tim da Dodiplomski studij ne osposobljava studente za zanimanje psihologa ni u kojem obliku.

DOSADAŠNJA ISKUSTVA U PROVOĐENJU EKVIVALENTNIH ILI SLIČNIH PROGRAMA I PLANOVI ZA RAZVOJ ODSJEKA ZA PSIHLOGIJU

Odsjek za psihologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu osnovan je 1989. godine i predstavlja prvi i najstariji studij psihologije u Bosni i Hercegovini. Dosadašnjim programima, koji se već 22 godine kontinuirano razvijaju i unapređuju, obrazovan je veći broj psihologa. Nastavnici svih nastavno-znanstvenih zvanja i suradnici, koji učestvuju u izvođenju nastave u okviru studija psihologije, svoja stručna, znanstvena i nastavna iskustva stekli su tokom kraćih i dužih boravaka na univerzitetima širom Evrope (Hrvatska, Slovenija, Njemačka, Francuska, Švedska, Srbija, Crna Gora, itd.).

Trenutno na Odsjeku za psihologiju nastavu izvode: dr. Renko Đapić, dr. Sibela Zvizdić-Meco, dr. Jadranka Kolenović-Đapo, dr. Nermin Đapo, dr. Indira Fako, dr. Enedina Hasanbegović-Anić, dr. Maida Koso-Drljević, dr. Dženana Husremović, dr. Saša Drače, mr. Amela Dautbegović, mr. Mirna Marković Pavlović, mr. Đenita Tuće, Ratko Đokić, MA, Nina Hadžiahmetović, Sabina Alispahić.

Odsjek za psihologiju je u 2008. godini krenuo s razvojem Centra za psihološka istraživanja, edukaciju i savjetovanje. Nastavno-naučno vijeće Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, na sjednici održanoj 22. 01. 2008. godine, usvojilo je Elaborat o osnivanju Centra za psihološka istraživanja, edukaciju i savjetovanje (CPIES), koji je pripremio Odsjek za psihologiju. CPIES je na taj način osnovan kao dio Centra za naučno-istraživački rad Filozofskog fakulteta u Sarajevu. Predviđeno je da CPIES bude okosnica kako nastavnog tako i naučno-istraživačkog rada u koji će biti uključeni zaposlenici Odsjeka, Fakulteta i Univerziteta u Sarajevu, ali i sami studenti. Unapređenjem kadrovske situacije na Odsjeku te opremanjem Centra za psihološka istraživanja, edukaciju i savjetovanje, Odsjek planira intenziviranje aktivnosti na pripremi i provođenju naučno-istraživačkih i primijenjenih projekata od kojih će koristiti imati kako akademska tako i šira društvena zajednica u Bosni i Hercegovini.

Studenti na Odsjeku za psihologiju studiraju u statusu redovnih-troškove snosi Osnivač i redovnih – studenata koji sami snose troškove. Svi studenti, bez obzira na status, dužni su redovno pohađati predavanja i vježbe.

Odsjek za psihologiju omogućit će određenom broju studenata koji su završili I ciklus studija izvan Filozofskog fakulteta u Sarajevu da nastave studij u II ciklusu. Također se predviđa da će se ulazak u II ciklus studija omogućiti, pod određenim uvjetima, i studentima koji su završili četverogodišnji studij, i to prema odlukama usvojenim na Filozofskom fakultetu i Univerzitetu u Sarajevu.

U mnogim vladinim i nevladinim organizacijama (međunarodnim i lokalnim) evidentan je nedostatak psihologa, te je stoga planirana intenzivnija, kontinuirana suradnja nastavnika i studenata Odsjeka za psihologiju Filozofskog fakulteta u Sarajevu s navedenim organizacijama. Naime, može se očekivati da će mnoge društvene (obrazovanje, znanost, zdravstvo, socijalna zaštita, vojne institucije i sl.) i privredne institucije (npr. sektori upravljanja ljudskim potencijalima, marketing i sl.) u budućnosti pokazati veći interes za daljnji razvoj našeg studija psihologije, te samim tim i za obrazovanje psihologa tako što će se omogućiti izvođenje jednog

dijela nastave i prakse studenata u navedenim institucijama. Dodatno, jedan od pravaca uspostavljanja partnerskih odnosa s društvenim i privrednim institucijama i organizacijama jeste razvoj naučno-istraživačkih projekata te primjena naučnih saznanja u praksi.

Odsjek za psihologiju u Sarajevu zainteresiran je za postizanje maksimalne otvorenosti studija i pokretljivosti studenata kako unutar Bosne i Hercegovine tako i u evropskim okvirima, što je u skladu s temeljnim načelima Bolonjske deklaracije. Na Odsjeku smo nastojali organizaciju ovog studija u potpunosti uskladiti s preporukama Evropskog okvira za obrazovanje psihologa (EuroPsyT) te tako ujedno omogućiti da studij psihologije bude kompatibilan s ostalim studijima psihologije širom Evrope.

NASTAVNO-NAUČNI PROCES NA PRINCIPIMA BOLONJE

Prvi Nastavni plan i program na principima Bolonje usvojen je akademske 2005/2006. godine. Nastavni plan i program je revidiran na osnovu iskustva u izvođenju nastave akademske 2008/2009. godine.

Izveštaj o unutarnjoj ocjeni nastavnonaučnog procesa usvojen je 2011. godine, nakon čega su uslijedile izmjene i dopune Nastavnih planova i programa na osnovu tog dokumenta, te je usvojen Nastavni plan i program koji će se primjenjivati za akademsku 2013/2014. godinu.

Izmjene i dopune Nastavnog plana i programa u akademskoj 2013/2014. godini odnose se na reorganizaciju nastavnih predmeta i izmjenu naziva predmeta i broja sati nastave.

STUDIJSKE GRUPE NA KOJIMA SE IZVODI NASTAVNONAUČNI PROCES

Studij psihologije organizovan je kao dodiplomski studij društvenih znanosti – smjer psihologija i diplomski studij psihologije. Nositelj redovnog dodiplomskog i diplomskog studija psihologije je Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu. Izvođač studija je Odsjek za psihologiju.

Jednopredmetni studij psihologije traje pet godina i to u dva ciklusa:

I. ciklus Dodiplomski studij – 6 semestara (tri godine)

II. ciklus Diplomski studij – 4 semestra (dvije godine)

I CIKLUS STUDIJA

Na dodiplomski studij psihologije mogu se upisati kandidati koji su:

završili četverogodišnju srednju školu
prijavili se na konkurs za upis na dodiplomski studij psihologije

Uvjeti upisa na diplomski studij psihologije su:

završen I ciklus studija psihologije (jednopredmetni dodiplomski studij) u trajanju od tri godine ili šest semestara i ostvarenih 180 ECTS studijskih bodova;

završen I ciklus srodnog dodiplomskog studija (najmanje trogodišnji), koji je ekvivalent I ciklusu studija psihologije (jednopredmetnom trogodišnjem dodiplomskom studiju) u Sarajevu, a što podrazumijeva evaluaciju programa, koju vrši Odsjek za psihologiju iz Sarajeva te polaganje razlike ispita od strane kandidata, što također određuje Odsjek u Sarajevu; prijava na konkurs za upis u II ciklus studija psihologije.

Obim studijskog programa koji se izvodi u jednom semestru na dodiplomskom studiju (I studijski ciklus) jest 30 ECTS studijskih bodova, a za cijelu akademsku godinu 60 ECTS. Da bi uspješno završio dodiplomski studij, student mora u toku ovog ciklusa skupiti ukupno 180 ECTS studijskih bodova.

Broj ECTS bodova za pojedinačne predmete utvrđen je u skladu s brojem sati studentskog opterećenja potrebnog za usvajanje predviđenoga gradiva (uključujući kako broj sati nastave tako i broj sati individualnog rada studenta).

Osnove traumatske psihologije, Psihofiziologija spavanja, Istraživanja u psihologiji ličnosti, Psihologija u zajednici, Psihologija boli, Psiholog u skrbi za starije ljude, Psihologija sporta, Psihologija persuazije i propagande, Ponašanje potrošača, Psihologija u marketingu, Politička psihologija, Psihologija roditeljstva, Udomiteljstvo: skrb o djeci izvan vlastite obitelji, Multivarijatne analize, Psihologija obrazovanja učenika s teškoćama u školi, Psihologija nadarenosti, Teorija i praksa upravljanja karijerom, Zdravstvena psihologija, Upravljanje karijerom, Psihologija humora, Metodika nastave psihologije, su izborni predmeti. Njihovo bodovanje utvrđeno je u odnosu na broj bodova temeljnih predmeta. Dodatno, kako izborne predmete biraju sami studenti te kako ovi predmeti na neki način predstavljaju i stručno usmjeravanje, od studenata se očekuje dodatni napor u njihovom savladavanju.

Tokom dodiplomskog studija student upoznaje osnove različitih psihologijskih teorija, metoda i disciplina. Dakle, završetkom I. ciklusa studija psihologije, tj. dodiplomske faze, student/ica stječe temeljna teorijska, metodološka i analitička znanja i vještine, koje ih osposobljavaju za uspješan nastavak studiranja psihologije (i drugih sličnih studija).

U skladu s evropskim standardima, ovaj program ne pruža nužne kompetencije za samostalno obavljanje psihološke prakse bilo koje vrste. Nakon završenog preddiplomskog studija studenti se mogu zaposliti na različitim vrstama administrativnih poslova višeg stupnja, ali se ne mogu baviti stručnim poslovima psihologa.

Ako student/ica odluči nastaviti studij na diplomskoj razini, onda se može uključiti na studijske programe u području društvenih znanosti i obrazovanja na ustanovi predlagачu ili drugim ustanovama u Bosni i Hercegovini (sociologija, socijalni rad, antropologija, pedagogija, filozofija, edukacijsko-rehabilitacijske znanosti, predškolski odgoj, razredna nastava, informacijske znanosti, ekonomija, novinarstvo i dr.).

II CIKLUS STUDIJA

Obim studijskog programa koji se izvodi u jednom semestru na diplomskom ciklusu studija (II. studijski ciklus) je 30 ECTS studijskih bodova, a za cijelu akademsku godinu 60 ECTS. Da bi uspješno završio diplomski studij, student mora u toku ovog ciklusa skupiti ukupno 120 ECTS studijskih bodova, odnosno ukupno za I. i II. studijski ciklus 300 ECTS studijskih bodova.

Tokom diplomskog studija student se osposobljava za samostalan rad psihologa. Dakle, temeljni cilj ovog drugog ciklusa studiranja psihologije jeste sticanje nužnih istraživačkih i stručnih kompetencija za samostalan rad u psihologiji.

Za praćenje ovog programa uvjet je završen dodiplomski studij psihologije na nekom od bosanskohercegovačkih i drugih evropskih univerziteta, čiji je studij organiziran u skladu s temeljnim načelima Bolonjske deklaracije, a kojim se stiče naziv bakalaureat društvenih znanosti, smjer psihologija. Kandidati sa srodnih studija iz Bosne i Hercegovine i inostranstva mogu također nastaviti diplomski studij psihologije, ali samo nakon pozitivne evaluacije programa njihovog preddiplomskog studija i polaganja razlike ispita, što određuje Odsjek za psihologiju u Sarajevu.

Psiholozi se, kao stručni suradnici, zapošljavaju u svim djelatnostima suvremenog društva: predškolske institucije, osnovne i srednje škole, visokoškolsko obrazovanje, socijalna skrb, zapošljavanje, zdravstvo, privreda, policija, vojska, trgovina (marketing), državne i upravne institucije (kao što su privredne i slične komore, državni zavodi za socijalnu skrb itd.).

STRUČNI NAZIVI I AKADEMSKE TITULE KOJE SE STIČU ZAVRŠETKOM STUDIJA

Akadske titule, stručna zvanja i zvanja utvrdit će se posebnim prilogom, koji je sastavni dio Plana i programa.

U toku dodiplomskog studija student će ukupno odslušati i položiti 37 jednosemestralnih predmeta. Završetkom dodiplomskog studija student stiče stručni naziv bakalaureat društvenih znanosti, smjer psihologija.

Nakon završenog I. i II. ciklusa studija student stiče stručni naziv magistar/magistra psihologije. U dodatku diplomi se bliže pojašnjava koje je predmete/kolegije student slušao tokom svih pet godina studija i za šta je osposobljen s diplomom koju stiče sa ukupno ostvarenih 300 ECTS studijskih bodova.

IZVOĐENJE NASTAVNOG PROCESA

Nastavna materija, koja se izučava na Odsjeku za psihologiju, postavljena je stepenasto i međusobno je sadržajno povezana, te se očekuje da je student savladava postepeno prelaskom iz niže godine studija u višu. Međutim, svaki predmet je postavljen autonomno u odnosu na druge predmete, pa se u njihovom ukupnom savladavanju u zbiru svih predmeta za svaki semestar

nalazi i temeljni uvjet za upisivanje narednog, višeg semestra studija. Ukoliko student ne završi sve obaveze postupa se prema pravilima definiranim Zakonom o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

PREDMETI ILI KOLEGIJI

Nastavnim programom propisani nastavni predmeti dijele se na zajedničke, opće, obavezne, izborne predmete sa odsječke (unutrašnje) liste izbornih predmeta te izborne predmete s fakultetske (vanjske) liste izbornih predmeta. Osim toga, pojedini predmeti imaju i status osnovnih ili prethodnih kolegija, koji su uvjet za upisivanje naprednih ili studijskih povezanih kolegija u okviru određene nastavne oblasti.

Zajednički (fakultetski) ili opći predmeti se u pravilu organiziraju u prve dvije godine studija, a za studente psihologije to su: Bosanski, hrvatski, srpski jezik 1 i 2 (u I i II semestru), Strani jezik 1 i 2 (u I i II semestru)¹ i Filozofija (u I semestru).

U obavezne predmete ili kolegije spadaju svi predmeti koji su utvrđeni nastavnim planom i programom, a koji se nalaze na ponuđenoj listi predmeta po svakom semestru za narednu akademsku godinu.

Na listi izbornih predmeta s matičnog studija (odsječka ili unutrašnja lista izbornih predmeta) nalaze se predmeti koji proširuju osnovnu oblast izučavanja dopunskim sadržajima na posebno zanimljiv i pristupačan način. U pravilu se na listi izbornih predmeta nalaze neke studijske discipline koje mogu obogatiti i proširiti znanja iz osnovnih predmeta (npr. Psihologija nadarenosti, Osnove traumatske psihologije, itd.) ili su povezani sa izučavanjem nekog određenog fenomena ili pitanja povezanih s materijom iz osnovnih studija. Ove predmete student bira uz konsultaciju s predmetnim nastavnikom prema svojim studijskim opredjeljenjima i interesovanjima². Izborni predmeti koje student upiše postaju za njega/nju obavezni predmeti.

Osim obaveznih i izbornih predmeta sa odsječke (unutrašnje) liste, propisanih nastavnim programom, studenti izborne predmete biraju i iz cjelokupne ponude predmeta s fakultetske (vanjske) liste izbornih predmeta, koja važi za sve odsjeke Filozofskog fakulteta u Sarajevu.

Prilikom upisa na dodiplomski studij Odsjeka za psihologiju student prihvata obavezu da pohađa nastavu i izvršava sve studijske obaveze predviđene u važećem nastavnim planu i programu. To znači da će pohađati propisani broj osnovnih i naprednih predmeta po svakom semestru, odnosno da će uz konsultaciju predmetnih nastavnika i suradnika i odobrenje šefa odgovarajuće katedre i/ili Odsjeka za psihologiju profilirati svoja akademska i stručna interesovanja kroz zajedničke, obavezne, izborne i predmete s fakultetske (vanjske) liste izbornih predmeta, te kroz ostale studijske obaveze.

¹ Studijski predmeti stranih jezika koje studenti mogu slušati tokom I i II semestra su: engleski jezik (šifra FIL ANG 103 i 104), njemački jezik (FIL GER 103 i 104), francuski jezik (FIL FRA 103 i 104), italijanski jezik (FIL ITA 103 i 104), španski jezik (FIL SPA 103 i 104), ruski jezik (FIL RUS 103 i 104), arapski jezik (FIL ARA 103 i 104), perzijski jezik (FIL PER 103 i 104), turski jezik (FIL TUR 103 i 104).

² U IX semestru studenti biraju dva izborna predmeta s ponuđene odsječke (unutrašnje) liste izbornih predmeta.

Odsjek za psihologiju će na uvodnim satima studijske orijentacije upoznati studente I godine studija s pravilima studiranja, nastavnim planom i programom, načinom izvođenja nastavnog procesa, predviđenim opterećenjem studenata u toku ukupnog opterećenja po sedmici nastave, odnosno ukupnim obavezama u toku semestra, akademske godine i cijelog studija, a posebno o studentskim obavezama i pravima za vrijeme studiranja.

FOND NASTAVNIH SATI

U okviru nastavnog procesa predviđen je ukupni fond sedmičnog opterećenja od ukupno 40 sati. Od toga, fond nastave iznosi 20-24 kontakt-sati tokom svake sedmice u okviru jednog semestra, koji je uzet kao osnovna mjera za savladavanje nastavnoga gradiva tokom cjelokupnog studija. U jednoj akademskoj godini nastava se organizira u dva semestra, od kojih zimski traje od sredine septembra tekuće do početka januara sljedeće kalendarske godine, a ljetni od sredine februara do kraja maja kalendarske godine. Ukupan fond nastave iznosi 44 sedmice godišnje, od čega se u svakom semestru planira 15 sedmica tokom kojih student prati nastavu u vidu predavanja (P), vježbi (V) i seminara (S). Preostalih 14 sedmica predviđeno je za održavanje dopunske nastave u vidu grupnih konsultacija, za dovršavanje pojedinih studentskih obaveza, te završnih ispita, kao i pauza između semestara. U okviru nastavnog procesa organiziraju se i konsultacije, posjete i praksa u institucijama, rad u računarskom centru Odsjeka, rad u čitaonici i biblioteci Fakulteta, kao i drugi povremeno organizirani oblici nastave.

Jedan nastavni sat traje 45 minuta, a između sati postoji akademska pauza od 15 minuta. Prisustvo svim vidovima nastave je obavezno i o njemu se vodi uredna evidencija na osnovu koje student nakon odslušanog semestra dobija potpis od predmetnog nastavnika i/ili suradnika. U toku semestra student može neopravdano odsustvovati najviše 20% od ukupnog fonda sati nastave po pojedinom predmetu, odnosno tri puta. Student koji neopravdano izostane s nastave više od tri puta u toku semestra neće dobiti potpis, a time gubi i mogućnost da pristupi završnoj provjeri znanja. U formalnom i stvarnom smislu student na taj način gubi semestar koji je upisao i mora se pismeno obratiti Vijeću Odsjeka za psihologiju s molbom da ponovi taj semestar još jednom u toku studija. Ukoliko je predmet koji je pohađao u statusu prethodnoga kolegija, student ne može upisivati napredni kolegij ili s njim povezane kolegije sve dok ne ponovi semestar i izvrši sve predviđene obaveze, uključujući i uspješno položen završni ispit.

U okviru diplomskog studija psihologije student mora obaviti i stručnu praksu (5 sati sedmično). Nastavna baza za stručnu praksu je: Klinički centar Univerziteta u Sarajevu, Psihijatrijska bolnica Kantona Sarajevo, J.U. Domovi zdravlja Sarajevo, Kantonalni centar za socijalni rad Sarajevo, J.U. Terapijska zajednica Kantona Sarajevo, PrismResearch, proMENTE socijalna istraživanja, UNIQA osiguranje, Bosnalijek d.o.o. Sarajevo, Kronauer Consulting Group, J.U. Djeca Sarajeva, Filozofski fakultet Sarajevo.

DRUGE STUDIJSKE OBAVEZE

U toku trajanja nastave od studenta se očekuje, osim urednog pohađanja svih vidova nastave, i aktivno učešće na satu u vidu usmenog postavljanja pitanja i/ili nudenja odgovora u okviru obrađivanja nastavne jedinice, davanje usmenog i pismenog doprinosa kod izvođenja vježbi, sudjelovanje u diskusiji o pojedinim temama u okviru seminara, izrada domaćih zadataka u predviđenim rokovima jednostavnijim istraživanjima na zadate teme kroz sekundarne izvore u biblioteci ili korištenjem multimedijalnih nastavnih sredstava, uključujući i pretraživanje web stranica, te njihovo prezentiranje na satu; izrada jednog individualnog seminarskog rada kraćeg obima (7–9 kartica teksta ili do 2.500 riječi) ili sudjelovanje u radu grupe od 2 do 3 studenta na izradi većeg seminarskog rada (10–12 kartica teksta ili do 5.000 riječi).

PROVJERE ZNANJA

Način provjere znanja studenata utvrđen je Pravilima I i II ciklusa i Odlukom Nastavno-naučnog vijeća Fakulteta broj 02-01/35 od 27. 9. 2012. godine u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju – Prečišćeni tekst („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 22/10).

U silabusu svakog predmeta studenti su obavješteni o načinu provjere znanja studenata.

U okviru trajanja nastavnog procesa u toku svakog semestra od 15 sedmica nastave mogu se organizirati povremene i redovne provjere znanja u vidu pismenih i/ili usmenih testova, kvizova, praktikuma, esejskih radova, kolokvija ili drugih vidova ispitivanja najmanje dva puta u semestru. Studenti su obavezni pristupiti svim provjerama znanja. Prva redovna provjera znanja (polusemestralni parcijalni ispit) u pravilu se obavlja nakon prvih sedam odslušanih sedmica nastave, a druga nakon drugih sedam odslušanih sedmica nastave (semestralni ispit). Ove provjere znanja mogu se prihvatiti i kao kumulirani pismeni ispit ukoliko je postignuti rezultat nakon obje provjere znanja pozitivan za svaku pojedinačnu provjeru i iznosi najmanje 55% u ukupnoj vrijednosti od 100% predviđenog i/ili traženog ukupnog fonda znanja i vještina. Student koji ne ostvari ovaj rezultat ili koji želi postići veću ocjenu od one koju je stekao na ovaj način, ima mogućnost da pristupi završnoj provjeri znanja u redovnom roku, koji se organizira najkasnije sedam dana nakon završene 15. sedmice nastave.

Završna provjera znanja (ispit) se organizira samo kao pismeni, ili kao i pismeni i usmeni dio ispita. Ispite iz obaveznih predmeta te iz izbornih predmeta s matičnog odsjeka studenti Odsjeka za psihologiju polažu pismeno. Ispitu može pristupiti student koji je zadovoljio sve programom propisane obaveze te se blagovremeno prijavio za polaganje završnog ispita najkasnije tri (3) sedmice prije nego što će se ispit održati prema objavljenom akademskom kalendaru.

Rezultati pismenih ispita iz svakog ispitnog roka, kao i druga evidencija o obavljenom nastavnom procesu (seminarski radovi, prezentacije i sl.), čuvaju se do početka slijedeće školske godine.

Ispitni rokovi su:

redovni zimski ispitni rok, koji se organizira u 15. sedmici nastave, ili u prvoj narednoj (15+1 ili 16) sedmici od početka nastave u zimskom semestru;

dopunski („popravni”) zimski ispitni rok, koji se organizira u periodu od četiri (4) sedmice nakon završetka nastave u zimskom semestru (15+4) ili najkasnije u 19. sedmici od početka nastave u zimskom semestru;

redovni ljetni ispitni rok, koji se organizira u 15. sedmici nastave, ili u prvoj narednoj (15+1 ili 16) sedmici od početka nastave u ljetnom semestru;

dopunski („popravni”) ljetni ispitni rok, koji se organizira u periodu od četiri (4) sedmice nakon završetka nastave u ljetnom semestru (15+4) ili najkasnije u 19. sedmici od početka nastave u ljetnom semestru.

Ispiti su javni i student ima pravo, ako polaže usmeno, zahtijevati prisustvo javnosti. Ispit se mora završiti u toku pet radnih dana od dana otpočinjanja usmenog dijela ispita, osim u posebno opravdanim slučajevima koji će biti blagovremeno obznanjeni odlukom Vijeća Odsjeka i/ili Fakulteta. Rezultati ispita su javni, a student ima pravo uvida u ispitnu dokumentaciju.

Student je obavezan da pristupi završnoj provjeri znanja u vrijeme i prostoriji koja je blagovremeno označena kao mjesto polaganja ispita. Ukoliko se student prijavio za ispit, a ne pojavi se na provjeri znanja ili ako u toku trajanja ispita odustane od polaganja, smatrat će se da je pristupio provjeri znanja, a da nije položio ispit u datom roku. Ukoliko student nakon obavljene provjere znanja u prvom terminu ispitnog roka ne položi cijeli ispit ili njegov sastavni dio, ili ako iz bilo kojih drugih opravdanih razloga (bolest, viša sila i sl.) ne pristupi cijelom ispitu ili njegovom sastavnom dijelu u tom roku, može se prijaviti za novo polaganje još jednom u istom roku u drugom terminu i to nakon završetka ispita u prvom terminu iz datog predmeta. Prijava za drugi termin se podnosi najkasnije sedam dana nakon završetka ispita u prvom terminu istog roka. Novi termin ispita organizira se najranije u periodu nakon četiri naredne sedmice. U tom razdoblju se organizira dopunska nastava u vidu konsultacija s nastavnicima i suradnicima tokom koje student ima mogućnost i da nadoknadi eventualne druge neizvršene nastavne obaveze (seminarski radovi, domaće zadaće, projekti i sl.) osim prisustva nastavi. Student ponovo pristupa dijelu ispita ili cjelokupnom ispitu prema objavljenom rasporedu za drugi termin istog roka.

NAČIN PRAĆENJA KVALITETE I USPJEŠNOSTI IZVEDBE PREDMETA

Nakon završetka semestra studenti/ce evaluiraju sve odslušane predmete (njihov sadržaj, način izvedbe, rad nastavnika/ce i odnos prema studentima).

STRUKTURA I REŽIM STUDIJA

Struktura studija i režim studiranja određeni su zahtjevima i preduvjetima pojedinih predmeta. Okvirni plan studija prikazan je u tablicama, a preduvjeti upisa pojedinog predmeta navedeni su u tački 3.2 uz opis svakog predmeta. Upis u sljedeći semestar uvjetovan je prikupljanjem dovoljnog broja ECTS bodova.

Osim slušanja i polaganja pojedinih predmeta, u studentske obaveze spada i studentska praksa, koja se obavlja tokom desetog semestra.

NASTAVAK STUDIJA NAKON NJEGOVOG PREKIDA

Uvjete pod kojima studenti koji su prekinuli studij ili su izgubili pravo studiranja na jednom studijskom programu mogu nastaviti studij trenutno nije moguće odrediti dok ne bude poznata konačna verzija Statuta Univerziteta u Sarajevu, s kojim ti uvjeti moraju biti usklađeni.

NASTAVNICI I SARADNICI U NAUČNO NASTAVNOM PROCESU

Dr. Jadranka Kolenović-Đapo, Dr. Sibela Zvizdić, Dr. Nermin Đapo, Dr. Indira Fako, Dr. Enedina Hasanbegović-Anić, Dr. Maida Koso-Drljević, Dr. Dženana Husremović, Dr. Saša Drače, Dr. Sabina Alispahić, Dr. Amela Dautbegović, Dr. Đenita Tuće, Mr. Mirna Marković, viši asistent, Ratko Đokić, MA, viši asistent, Nina Hadžiahmetović, viši asistent, Aida Muheljić, MA, asistent.

ANGAŽIRANI NASTAVNICI I PROFESORI EMERITUSI

Dr. Amela Kulenović, redovna profesorica Medicinskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

ODSJEK ZA PSIHOLOGIJU
Katedra za teorijske psihološke discipline
Katedra za praktične psihološke discipline

2013/2014. godina

I CIKLUS STUDIJA

Jednopredmetni studij

Studijska grupa: Psihologija

II CIKLUS STUDIJA

Jednopredmetni studij

Studijska grupa: Psihologija

Sarajevo, 2017. godine

12

I CIKLUS
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU
STUDIJSKA GRUPA: PSIHLOGIJA
Jednopedmetni studij

1. SEMESTAR

RB	DRUŠTVENE NAUKE /PSIHLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Opća psihologija	Uvod u psihologiju	FIL PSI 111	2	1	1	6	
2.	Psihološka metodologija	Statistika u psihologiji 1	FIL PSI 112	2	0	2	7	
3.	BIOMEDICINA I ZDRAVSTVO, Temeljne medicinske nauke, Anatomija	Osnove anatomije i fiziologije CNS-a	FIL PSI 115	2	1	0	5	
4.	Biološka psihologija	Biološka psihologija 1	FIL PSI 116	2	0	2	6	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 1 (opći predmet)	FIL BHS 101	1	0	1	2	
6.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA)	Strani jezik 1 (opći predmet)		1	0	1	2	
7.	HUMANISTIČKE NAUKE; Filozofija	Filozofija	FIL FIL 100	1	0	1	2	
			Ukupno:		21		30	

2. SEMESTAR

RB	DRUŠTVENE NAUKE /PSIHLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Kognitivna psihologija	Kognitivna psihologija 1	FIL PSI 211	2	0	2	6	
2.	Psihološka metodologija	Statistika u psihologiji 2	FIL PSI 113	2	0	2	7	DA ³
3.	Biološka psihologija	Biološka psihologija 2	FIL PSI 117	2	0	2	6	DA ⁴
4.	Psihološka metodologija	Metodologija eksperimentalne psihologije	FIL PSI 120	2	0	2	7	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 2 (opći predmet)	FIL BHS 102	1	0	1	2	DA ⁵
6.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA)	Strani jezik 2 (opći predmet)		1	0	1	2	DA ⁶
			Ukupno:		20		30	

³ Uslov za Statistiku u psihologiji 2 je Statistika u psihologiji 1 FIL PSI 112

⁴ Uslov za Biološku psihologiju 2 je Biološka psihologija 1 FIL PSI 116

⁵ Uslov za Bosanski, hrvatski, srpski jezik 2 je Bosanski, hrvatski, srpski jezik 1 FIL BHS 101

⁶ Uslov za Strani jezik 2 je Strani jezik 1

3. SEMESTAR

RB	DRUŠTVENE NAUKE /PSIHOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Kognitivna psihologija	Kognitivna psihologija 2	FIL PSI 212	2	0	2	6	DA ⁷
2.	Psihologija ličnosti	Psihologija emocija	FIL PSI 217	2	1	0	5	
3.	Razvojna psihologija	Uvod u razvojnu psihologiju	FIL PSI 213	2	0	2	5	
4.	Psihološka metodologija	Metodologija neeksperimentalne psihologije	FIL PSI 214	2	0	2	7	DA ⁸
5.	Psihološka metodologija	Psihometrija 1	FIL PSI 215	2	0	3	7	DA ⁹
			Ukupno:	20			30	

4. SEMESTAR

RB	DRUŠTVENE NAUKE /PSIHOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Psihološka metodologija	Epistemologija	FIL PSI 362	2	1	0	6	
2.	Razvojna psihologija	Psihologija djetinjstva i adolescencije	FIL PSI 219	2	1	2	6	DA ¹⁰
3.	Biološka psihologija	Neuropsihologija	FIL PSI 220	2	0	2	6	DA ¹¹
4.	Psihološka metodologija	Psihometrija 2	FIL PSI 216	2	0	3	7	DA ¹²
5.	Zdravstvena i klinička psihologija	Uvod u psihopatologiju	FIL PSI 315	2	1	0	5	DA ¹³
			Ukupno:	20			30	

⁷ Uslov za Kognitivnu psihologiju 2 je Kognitivna psihologija 1 FIL PSI 211

⁸ Uslov za Metodologiju neeksperimentalne psihologije je Metodologija ekperimentalne psihologije FIL PSI 120 i Statistika u psihologiji 1 FIL PSI 112

⁹ Uslov za Psihometriju 1 je Statistika u psihologiji 1 FIL PSI 112 i Statistika u psihologiji 2 FIL PSI 113

¹⁰ Uslov za Psihologiju djetinjstva i adolescencije je Uvod u razvojnu psihologiju FIL PSI 213

¹¹ Uslov za Neuropsihologiju je Biološka psihologija 2 FIL PSI 117

¹² Uslov za Psihometriju 2 je Psihometrija 1 FIL PSI 215

¹³ Uslov za Uvod u psihopatologiju je Biološka psihologija 2 FIL PSI 117

5. SEMESTAR

RB	DRUŠTVENE NAUKE /PSIHOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Psihologija ličnosti	Uvod u psihologiju ličnosti	FIL PSI 311	2	0	2	6	DA ¹⁴
2.	Razvojna psihologija	Psihologija odrasle dobi i starenja	FIL PSI 312	2	0	2	7	DA ¹⁵
3.	Socijalna psihologija	Uvod u socijalnu psihologiju	FIL PSI 313	2	0	1	6	DA ¹⁶
4.	Zdravstvena i klinička psihologija	Mentalno zdravlje	FIL PSI 314	2	1	2	7	DA ¹⁷
5.	Psihologija – Izborni predmet sa odsječke (unutrašnje) liste	Psihologija boli	FIL PSI 361	2	0	0	2	DA ¹⁸
		Psihofiziologija spavanja	FIL PSI 366	1	1	0	2	DA ¹⁹
6.		Izborni predmet s fakultetske (vanjske) liste		1	0	1	2	
Ukupno:				20			30	

6. SEMESTAR

RB	DRUŠTVENE NAUKE /PSIHOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Psihologija ličnosti	Psihologija ličnosti	FIL PSI 316	2	0	2	6	DA ²⁰
2.	Socijalna psihologija	Socijalna percepcija i stavovi	FIL PSI 317	2	0	2	6	DA ²¹
3.	Školska psihologija i psihologija obrazovanja	Uvod u edukacijsku psihologiju	FIL PSI 318	2	0	2	5	DA ²²
4.	Psihologija rada	Uvod u psihologiju rada	FIL PSI 319	2	0	0	4	
5.	Zdravstvena i klinička psihologija	Uvod u kliničku psihologiju	FIL PSI 320	2	0	0	5	DA ²³
6.	Psihologija – Izborni predmet sa odsječke (unutrašnje) liste	Istraživanja u psihologiji ličnosti	FIL PSI 370	0	1	1	2	DA ²⁴
		Psihologija u zajednici	FIL PSI 464	1	1	0	2	
		Osnove traumatske psihologije	FIL PSI 369	2	0	0	2	
7.		Izborni predmet s fakultetske (vanjske) liste		1	0	1	2	
Ukupno:				20			30	

¹⁴ Uslov za Uvod u psihologiju ličnosti je Biološka psihologija 1 FIL PSI 116, Biološka psihologija 2 FIL PSI 117 i Kognitivna psihologija 1 FIL PSI 211

¹⁵ Uslov za Psihologiju odrasle dobi i starenja je Psihologija djetinjstva i adolescencije FIL PSI 219

¹⁶ Uslov za Uvod u socijalnu psihologiju je Metodologija eksperimentalne psihologije FIL PSI 120 i Metodologija neeksperimentalne psihologije FIL PSI 214

¹⁷ Uslov za Mentalno zdravlje je Psihologija djetinjstva i adolescencije FIL PSI 219

¹⁸ Uslov za Psihologiju boli je Biološka psihologija 2 FIL PSI 117

¹⁹ Uslov za Psihofiziologiju spavanja je Biološka psihologija 2 FIL PSI 117

²⁰ Uslov za Psihologiju ličnosti je Uvod u psihologiju ličnosti FIL PSI 311

²¹ Uslov za Socijalnu percepciju i stavove je Uvod u socijalnu psihologiju FIL PSI 313

²² Uslov za Uvod u edukacijsku psihologiju je Kognitivna psihologija 2 FIL PSI 212 i Psihologija djetinjstva i adolescencije FIL PSI 219

²³ Uslov za Uvod u kliničku psihologiju je Uvod u psihologiju ličnosti FIL PSI 311 i Uvod u psihopatologiju FIL PSI 315

²⁴ Uslov za Istraživanja u psihologiji ličnosti je Uvod u psihologiju ličnosti FIL PSI 311

II CIKLUS
ODSJEK ZA PSIHOLOGIJU
STUDIJSKA GRUPA: PSIHOLOGIJA
Jednopredmetni studij

1. SEMESTAR

RB	DRUŠTVENE NAUKE /PSIHOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Školska psihologija i psihologija obrazovanja	Edukacijska psihologija: učenje i poučavanje	FIL PSI 411	2	1	2	6	
2.	Zdravstvena i klinička psihologija	Klinička procjena	FIL PSI 413	2	0	2	6	
3.	Socijalna psihologija	Pojedinac i socijalne interakcije	FIL PSI 414	2	0	2	6	
4.	Zdravstvena i klinička psihologija	Psihopatologija	FIL PSI 415	2	1	0	5	
5.	Psihologija – Izborni predmet sa odsječke (unutrašnje) liste	Psiholog u skrbi za starije ljude	FIL PSI 369	1	1	0	4	
		Psihologija sporta	FIL PSI 462	2	0	0	4	
		Psihologija persuazije i propagande	FIL PSI 468	1	1	0	4	
		Ponašanje potrošača	FIL PSI 469	1	1	0	4	
6.		Izborni predmet s fakultetske (vanjske) liste		2	0	0	3	
				Ukupno:		20	30	

2. SEMESTAR

RB	DRUŠTVENE NAUKE /PSIHOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Školska psihologija i psihologija obrazovanja	Edukacijska psihologija: motivacijsko-socijalni procesi	FIL PSI 416	2	1	2	6	DA ²⁵
2.	Psihologija rada	Odabir i razvoj osoblja	FIL PSI 412	2	1	2	6	
3.	Zdravstvena i klinička psihologija	Savjetovanje i psihoterapija	FIL PSI 427	2	0	2	5	DA ²⁶
4.	Socijalna psihologija	Psihologija grupa i međugrupnih odnosa	FIL PSI 419	2	0	2	6	
5.	Psihologija – Izborni predmet sa odsječke (unutrašnje) liste	Psihologija u marketingu	FIL PSI 564	2	0	0	4	
		Politička psihologija	FIL PSI 466	2	0	0	4	
		Psihologija roditeljstva	FIL PSI 461	1	1	0	4	
6.		Izborni predmet s fakultetske (vanjske) liste		2	0	0	3	
				Ukupno:		22	30	

²⁵ Uslov za Edukacijsku psihologiju: motivacijsko-socijalne procese je Edukacijska psihologija: učenje i poučavanje FIL PSI 411

²⁶ Uslov za Savjetovanje i psihoterapiju je Klinička procjena FIL PSI 413 i Psihopatologija FIL PSI 415

3. SEMESTAR

RB	DRUŠTVENE NAUKE /PSIHOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Psihologija rada	Motivacija i radno ponašanje	FIL PSI 517	2	1	2	6	
2.	Zdravstvena i klinička psihologija	Razvojna psihopatologija	FIL PSI 562	2	0	2	6	
3.	Psihologija – Izborni predmet sa odsječke (unutrašnje) liste I	Udomiteljstvo: skrb o djeci izvan vlastite obitelji	FIL PSI 571	2	1	0	5	
		Metodika nastave psihologije	FIL PSI 566	1	0	2	5	DA ²⁷
		Psihologija obrazovanja učenika s teškoćama u školi	FIL PSI 563	2	0	1	5	DA ²⁸
4.	Psihologija – Izborni predmet sa odsječke (unutrašnje) liste II	Psihologija nadarenosti	FIL PSI 364	2	1	0	5	
		Teorija i praksa upravljanja karijerom	FIL PSI 573	1	1	1	5	DA ²⁹
5.		Izborni predmet s fakultetske (vanjske) liste		3	0	0	4	
6.		Individualni rad s mentorom	FIL PSI 597	0	2	0	4	
			Ukupno:	20			30	

4. SEMESTAR

RB	DRUŠTVENE NAUKE /PSIHOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Psihologija – Izborni predmet sa odsječke (unutrašnje) liste	Zdravstvena psihologija	FIL PSI 568	2	0	1	4	
		Upravljanje karijerom	FIL PSI 579	1	1	1	4	
		Psihologija humora	FIL PSI 574	2	0	1	4	
		Multivarijatne analize	FIL PSI 572	1	0	2	4	
2.		Izborni predmet s fakultetske (vanjske) liste		2	0	0	4	
3.	Psihologija	Stručna praksa	FIL PSI 598	5 sati vježbi			7	DA ³⁰
4.		Završni magistarski rad	FIL PSI 599	10 sati rada			15	
			Ukupno:	20			30	

²⁷ Uslov za IP Metodika nastave psihologije je Edukacijska psihologija: učenje i poučavanje FIL PSI 411

²⁸ Uslov za IP Psihologija obrazovanja učenika s teškoćama u školi je Edukacijska psihologija: motivacijsko-socijalni procesi FIL PSI 416

²⁹ Uslov za IP Teorija i praksa upravljanja karijerom je Odabir i razvoj osoblja FIL PSI 412

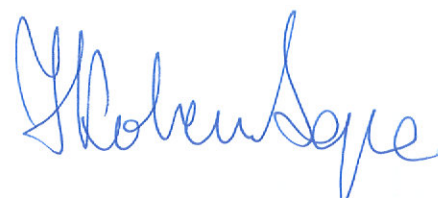
³⁰ Uslov za Stručnu praksu je Odabir i razvoj osoblja FIL PSI 412, Edukacijska psihologija: motivacijsko-socijalni procesi FIL PSI 416, Savjetovanje i psihoterapija FIL PSI 427

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Uvod u psihologiju, FIL PSI 111
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar; 2P + 1S + 1V; 6 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Cilj je kolegija upoznati studente s temeljnim obilježjima psihologije kao prirodne i društvene naučne discipline, pri čemu je naglasak na pregledu i informaciji, a ne na prikazivanju područja „u dubinu”. Svrha kolegija je i detaljnije informirati studente o studiju i psihologiji kao struci, te im dati opći uvid u neka temeljna područja i znanja iz psihologije, što će im omogućiti lakše snalaženje u studiju.
Sadržaj predmeta: Povijest psihologije i psihološki pravci. Teorije učenja. Klasično i operantno uslovljavanje. Svijest i stanja svijesti. Pamćenje i inteligencija. Mišljenje i govor. Motivacija i emocije. Razvojna psihologija. Ličnost. Socijalna psihologija: odnos pojedinca i socijalne okoline. U sadržaju kolegija navedeno je deset velikih tema koje studentima treba predstaviti vodeći računa o tri aspekta: prikazati istraživanja u području, odnosno odgovoriti na pitanje čime se područje bavi (fundamentalni aspekt); informirati o primjeni istraživanja u raznolikim praktičnim aspektima, odnosno odgovoriti na pitanje kako se i u kojoj mjeri rezultati istraživanja pretaču u praksu (primijenjeni aspekt ili aspekt struke); te informirati o zastupljenosti „područja” tokom studija (npr. organizacija matične katedre, pokrivenost u kolegijima i slično).
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Banyard, P. & Grayson, A. (2007). <i>Introducing Psychological Research</i> . Palgrave Macmillan: London. 2. Hothersall, D. (2002). <i>Povijest psihologije</i> . Jastrebarsko: Naklada Slap. 3. Howe, M. J. A. (1999). <i>Psihologija učenja</i> . Jastrebarsko: Naklada Slap. 4. Petz, B. (2001). <i>Uvod u psihologiju</i> . Jastrebarsko: Naklada Slap. 5. Rathus, A. S. (2000). <i>Temelji psihologije</i> . Jastrebarsko: Naklada Slap. 6. Internet izvori i druga literatura

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Statistika u psihologiji 1, FIL PSI 112
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar; 2P + 2V; 7 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezni
Ciljevi predmeta: Upoznavanje studenata sa osnovnim statističkim pojmovima koji se koriste u psihološkim istraživanjima i praktičnom radu. Stjecanje znanja i vještina neophodnih za deskripciju i analizu podataka, kao i za statističko zaključivanje.
Sadržaj predmeta: Korištenje statistike u psihologiji. Statistika i naučni metod. Usporedba tzv. kliničkog i tzv. statističkog pristupa u psihologiji. Osnovni koncepti u statistici: varijable, skale mjerenja, deskriptivna i inferencijalna statistika. Tabelarno i grafičko prikazivanje rezultata. Mjere centralne tendencije: aritmetička sredina, centralna vrijednost, dominantna vrijednost. Mjere varijabiliteta: totalni raspon, indeks središnjeg raspršenja, varijanca, standardna devijacija, poluinterkvartilno raspršenje. Izbor mjera centralne tendencije i varijabiliteta. Usporedba različitih oblika distribucije rezultata. Normalna distribucija. Z-vrijednosti i standardna normalna distribucija. Određivanje položaja rezultata u grupi: percentili i decili. Standardna pogreška aritmetičke sredine. Testiranje hipoteza. Provjeravanje razlika među aritmetičkim sredinama i proporcijama. Snaga statističkog testa.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Howell, D. C. (1997). <i>Statistical Methods for Psychology</i>. Belmont, CA: Wardsworth Publishing Company.2. Kolesarić, V., Petz, B. (2003). <i>Statistički rječnik</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap.3. Minium, E. W., Clarke, R. C., Coladarci, T. (1999). <i>Elements of Statistical Reasoning</i>. New York: Wiley (2. izd.).4. Petz, B. (2002). <i>Osnovne statističke metode za nematematičare</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Đapo, N., Đokić, R. (2012). <i>Statistika u psihologiji, priručnik za studente</i>. Sarajevo: e-Publishing, Filozofski fakultet.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Osnove anatomije i fiziologije CNS-a, FIL PSI 115
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar; 2P + 1S; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Studenti će se upoznati sa osnovama morfo-funkcionalne organizacije CNS-a, te sa važnosti pojedinih dijelova CNS-a u procesima koji vrše funkcije usklađivanja tj. koordinacije, a preko njih svrsishodnost i cjelovitost reagovanja u odnosu na okolinu. Studenti treba da se upoznaju o povezanosti svih dijelova nervnog sistema kao preduslov za daljnju nadogradnju i usvajanje znanja i vještina iz biološke psihologije.
Sadržaj predmeta: Anatomska i funkcionalna podjela. Neuroanatomska terminologija. Orijentacije u CNS-u. Elementi građe (neuron, neuroglija, sinapsa). Morfologiju CNS-a. Pregled glavnih senzibilnih, motornih i senzornih puteva CNS-a. Vaskularizacija i ovojnice CNS-a. Opšti principi organizacije perifernog nervnog sistema. Vegetativni nervni sistem.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Šećerov D., Hižar I.: Anatomija centralnog nervnog sistema, Svjetlost 1990 2. Gudović R., Mijatov-Ukropina Lj., Letić V.: Anatomski atlas Centralnog nervnog sistema, Otromedics, Novi Sad 1996
Dodatna i preporučena literatura: 1. Leonhard, Kahle, Platzer: Priručni anatomski atlas, Medicinska naklada

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Biološka psihologija 1, FIL PSI 116
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar; 2P + 2V; 6 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Razumijevanje bioloških osnova psihičkih procesa i ponašanja, te upoznavanje s istraživačkim metodama biološke psihologije.
Sadržaj predmeta: Biološka psihologija kao neuroznanost. Evolucija, genetika i iskustvo: postavljanje pravih pitanja o biologiji ponašanja. Anatomija živčanog sustava. Širenje živčanog impulsa i sinaptički prijenos. Šta rade biopsiholozi: istraživačke metode biološke psihologije. Mozgovna oštećenja kod ljudi i modeli na životinjama. Vidni sustav: od oka do kore velikog mozga. Mehanizmi percepcije, svjesnosti i pažnje. Senzomotorički sistem.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Pinel, J. P. (2001). <i>Biološka psihologija</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap.2. Judaš, M., Kostović, I. (1997). <i>Temelji neuroznanosti</i>. Zagreb: MD.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Bosanski jezik, Hrvatski jezik, Srpski jezik I, FIL BHS 101
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar ; 1P + IV, 2 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: opći
Cilj predmeta: Student treba da ovlada pravopisnim pravilima.
Preduvjeti za upis predmeta: Upisan studij psihologije
Načini provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: Aktuelni pravopisi – prema izboru standardnog jezika: 1. Babić – Finka – Moguš, <i>Hrvatski pravopis</i> , Školska knjiga, Zagreb, 2001. 2. Halilović, S., <i>Pravopis bosanskoga jezika: Priručnik za škole</i> , Zenica, Dom štampe, 1999. 3. Pešikan – Pižurica – Jerković, <i>Pravopis srpskog jezika</i> , Novi Sad, Matica srpska, 1993.
Obavezna literatura: 1. Barić, Lončarić, Malić, Pavešić, Peti, Zečević, Znika, <i>Hrvatska gramatika</i> , Školska knjiga, Zagreb, 1997. 2. Jahić, Dž. – Halilović, S. – Palić, I., <i>Gramatika bosanskog jezika</i> , Dom štampe, Zenica, 2000. 3. Jahić, Dž., <i>Trilogija o bosanskom jeziku</i> , Biblioteka Linguos, Sarajevo 1999. 4. Stanojčić – Popović, <i>Srpska gramatika</i>

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: <i>Engleski jezik 1</i> , opći predmet, FIL ANG 103
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar; 1 sat predavanja, 1 sat vježbi; ECTS 2
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: opći
Cilj predmeta: Upoznavanje studenata sa osnovnim gramatičkim strukturama (vrste riječi i osnovne rečenične strukture) i leksikom na nivou srednjeg stepena poznavanja engleskog jezika, radi lakšeg razumijevanja tekstova općeg karaktera. Ovim bi se studenti pripremili i za nastavu iz predmeta <i>Opći engleski 2</i> , čiji je osnovni cilj produblјivanje postojećeg znanja i priprema studenata za samostalan rad na tekstovima iz struke.
Sadržaj predmeta: Kolegij se sastoji iz tri međusobno povezane cjeline: pregled gramatike engleskog jezika na nivou vrste riječi (morfologija), pregled gramatike engleskog jezika na nivou rečenične strukture (sintaksa), te razumijevanje tekstova. Nastava u vezi sa ponavljanjem pregleda gramatike zamišljena je u vidu predavanja i prpratnih vježbi na sljedeće tematske podcjeline: 1. Glagoli; 2. Imenice; 3. Priedjvi; 4. Prilozi; 5. Zamjenice; 6. Član; 7. Brojevi; 8. Rečenica. Sve tematske cjeline podrazumijevaju obradu sa aspekta specifičnosti podjela, osobina, tvorbi, pravilnosti-nepravilnosti i sl. Nastava za treći segmet kolegija (razumijevanje tekstova) vrši se isključivo na satima vježbi. Težište vježbi usmjereno je ka pronalaženju glavne ideje teksta, razumijevanju strukture i organizacije teksta, te prepoznavanju gramatičkih oblika i struktura.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Grgić, Berislav i Brihta, Jolanda. <i>Engleska gramatika za svakoga</i>. Školska knjiga Zagreb, 1986.2. Murphy, Raymond. <i>English Grammar in Use</i>. Cambridge University Press, Cambridge, 1999.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Side, Richard i Wellman, Guy. <i>Grammar and Vocabulary for Cambridge Advances and Proficiency</i>. Pearson Education Limited, Harlow, 1999.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Njemački jezik I, FIL GER 103
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar, 1 P + 1 V; 2 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Cilj nastave Njemačkog jezika I kao općeg predmeta jeste produbljivanje znanja stečenog u dosadašnjem obrazovanju i osposobljavanje studenata za razumijevanje tekstova slušanjem i čitanjem te za produktivno bavljenje obrađenim temama (nivo A.2.2 Europskog referentnog okvira)..
Sadržaj predmeta: Tematske cjeline: Gewohnte Verhältnisse, Erinnerungen, Aus der deutschen Geschichte, Reisen und Hotels sa komunikativnim kompetencijama: govoriti o vlastitim željama, opisati uvjete stanovanja, govoriti o biografiji poznatih ličnosti, o sjećanjima i poznatim događajima iz prošlosti, rezervirati sobu u hotelu, planirati obilazak nekog grada i govoriti o istom, razumjeti turistički prospekt i samostalno napraviti isti.
Preduvjeti za upis predmeta: nema.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Dallapiazza, R.-M., Jan von E., Blüggel, B., Schümann, A. , (2011), Tangram aktuell 2, Lektion 5-8, Niveau A2/2, Hueber Verlag, Ismaning.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Francuski jezik I FIL ROM 103
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar; 1 sat predavanja + 1 sat vježbi; 3 ECTS
Trajanje: I semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: opći
Cilj predmeta: Cilj predmeta je usvajanje osnovnih znanja iz francuskog jezika i upoznavanje s njegovom strukturom.
Sadržaj predmeta: Upoznavanje se fonetskim sistemom francuskog jezika; osnovne gramatičke kategorije: određeni, neodređeni član, imenice, pridjevi, prijedlozi, lične zamjenice, brojevi, partitivni član, prezent indikativa glagola, perfekat i futur, upitna forma, najfrekventniji nepravilni glagoli.
Preduvjeti za upis predmeta: nema - francuski jezik mogu odabrati studenti sa predznanjem kao i potpuni početnici.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Y. Berchiche, M. Dubois, R. Mimran, <i>Cours de la Sorbonne, langue et civilisation françaises</i>, Clé International, Paris, 20002. Annie Monnerie-Goarin, Evelyne Sirejols, <i>Champion I</i>, Clé International, Paris, 2001.3. Aline Volte, <i>Belleville I</i>, Clé International, Paris, 2004.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Sylvie Poisson-Quinton, C. Huet-Ogle, Roxane B : <i>Grammaire expliquée du français</i>, Précis de grammaire - niveau débutant, Clé International, Paris, 2003;2. Alina Kostucki, Gracia Merlo, <i>Grammaire progressive du français</i>, Clé International, Paris, 2004.3. Maïa Gregoire, <i>Grammaire progressive du français</i>, Clé International, Paris, 1995.4. Vlado Drašković, <i>Gramatika francuskog jezika za osnovnu školu</i>, Beograd, 1982.5. Dodatna literatura se utvrđuje na početku svake akademske godine

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Ruski jezik I, opći predmet, FIL SLA 103
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar; 1 sat predavanja, 1 sat vježbi; ECTS 3
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: opći
Cilj predmeta: Osnovni cilj nastave ruskog jezika kao općeg predmeta na početnom nivou je ovladavanje ruskim jezikom kao sredstvom komuniciranja u okviru tematike, leksike i gramatike, predviđene programom.
Sadržaj predmeta: Fonetski sistem ruskog jezika. Ruska grafija i ortografija. Usvajanje leksičkog i gramatičkog minimuma predviđenog programom ostvaruje se različitim tipovima vježbi i zadataka. Vježbe podrazumijevaju i bolje upoznavanje s ruskom kulturom korištenjem različitih didaktičkih audio i video materijala.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. L. V. Miller, L. V. Politova. <i>Žili-byli...; 12 urokov ruskogo jazyka, Bazovyy uroven', učebnik</i>, Sankt-Peterburg, 2007.2. R. F. Poljanec. <i>Pregled gramatike ruskoga jezika</i>, Školska knjiga Zagreb, 1967.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">1. B. Tošović. <i>Ruska gramatika u poređenju sa srpskohrvatskom</i>. Sarajevo, Svjetlost 1990.2. I. K. Gapočka. <i>Ja čitaju po-russki</i>, Moskva, 2006.3. Katnić-Bakaršić, M., Moranjak-Bamburać, N., Tanović, I. (1990) <i>Ruski jezik. Udžbenik za V razred osnovne škole</i>. Sarajevo: Svjetlost.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Filozofija FIL FIL 100
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar, 1 sat predavanja; 1 sat vježbi, ECTS: 2
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Studenti/ce se upoznaju sa (1) mjestom i ulogom filozofije u korpusu ljudskog znanja i (2) njenim odnosom prema znanostima, kako prirodnim tako društvenim i tehničkim. Ovladavanje sadržajima predmeta pruža studentima/cama osnovna znanja o filozofiji i sposobnost kritičkog mišljenja.
Sadržaj predmeta: studenti se upoznaju sa filozofijskim disciplinama (<u>ontologija</u> , gnoseologija, etika, estetika, logika, aksiologija). Analizira se posebnost tematike i pristupa problemu unutar svake pojedinačne discipline. Studenti se dalje upoznaju sa epohama u povijesti filozofije, kao i sa ključnim filozofijskim pravcima i školama. Analiziraju se determinirajući kriteriji koji su uticali na ove podjele i klasifikacije. U komparativnom pristupu ukazuje se na filozofska pitanja i odgovore koji su nastali u istočno-azijskom svijetu, u arapskom svijetu, u Indiji i Kini, i na pitanja i odgovore koji su nastali u filozofskoj tradiciji zapadno-evropskog svijeta. Filozofija se ovdje posmatra kao dostignuta ravan racionalnog i metodskog rješavanja problema i donošenja odluka u svjetskim razmjerima kao opšte čovječansko dobro, a ne kao tzv. helensko čudo nastalo kod jednog evropskog naroda u jednom periodu razvoja čovječanstva uopšte. Studenti se dalje uvode u filozofsku refleksiju o prirodi, o čovjeku, o religiji, o znanosti, o umjetnosti itd. Dalje se kroz predavanja i vježbe ukazuje na odnos između filozofije i drugih znanosti i znanstvenih disciplina. Objašnjava se posebnost disciplina kao što su filozofija jezika, filozofija uma, filozofija prirode, filozofija znanosti, filozofija biologije, filozofija matematike, filozofija filma, itd. Na kraju semestra analizira se i diskutira status i dometi filozofije u modernom društvu. Otvara se pitanje o budućnosti filozofije.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Erl, Vilijem Džejms (2005). Uvod u filozofiju. Beograd, Dereta.2. Blackburn, Simon (2002). Poziv na misao. Poticajni uvod u filozofiju. Zagreb, AGM.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Filipović, Vladimir (1965). Filozofski rječnik. Zagreb, Matica hrvatska.2. Nagel, Thomas (2002). Što sve to znači? Vrlo kratak uvod u filozofiju. Zagreb, Kruzak.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Kognitivna psihologija 1, FIL PSI 211
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar; 2P + 2V; 6 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, vježbe
Status predmeta: obavezni
Ciljevi predmeta: Upoznavanje studenata sa osnovama kognitivne psihologije i kognitivnim procesima. Studenti će biti upoznati s različitim teorijskim pristupima i različitim fenomenima kognitivnih procesa osjete, percepcije i pažnje. Apsolviranjem kolegija stvara se osnova za praćenje nastave iz kolegija u okviru kojeg se izučava kognitivna psihologija, kao i drugih općih i primijenjenih kolegija na studiju.
Sadržaj predmeta: Uvod u kognitivnu psihologiju. Kognitivna znanost. Procesiranje informacija i kompjuterska metafora. Priroda pažnje. Selektivna pažnja i distribucija pažnje. Kognitivni neuroznanstveni pristup pažnji. Od osjeta do reprezentacije. Definicije percepcije. Teorijski pristupi percepciji. Osnovni procesi vizuelne percepcije. Prepoznavanje objekata. Percepcija, pokret i akcija.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Sternberg, R. J. (2003). <i>Kognitivna psihologija</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap.2. Glass, A. L., Holyoak, K. J. (1986). <i>Cognition</i>. New York: Random House.3. Ratus, S. A. (2000). <i>Temelji psihologije</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap.4. Zarevski, P. (1994). <i>Psihologija pamćenja i učenja</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Statistika u psihologiji 2, FIL PSI 113
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar; 2P + 2V; 7 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezni
Ciljevi predmeta: Upoznavanje studenata sa osnovnim statističkim pojmovima koji se koriste u psihološkim istraživanjima i praktičnom radu. Stjecanje znanja i vještina neophodnih za deskripciju i analizu podataka, kao i za statističko zaključivanje. Apsolviranjem kolegija stvara se osnova za praćenje nastave iz kolegija Metodologija psiholoških istraživanja 2 i Psihometrija 1 i 2, kao i drugih općih i primijenjenih kolegija na studiju.
Sadržaj predmeta: Korelacija. Skaterdijagram. Koeficijenti korelacije: r , ρ , Φ , serijalni koeficijent, koeficijent kontingencije, koeficijent zakrivljene korelacije. Interpretacija i upotreba koeficijenta korelacije. Jednostavna i multipla regresijska analiza. Jednostavna analiza varijance. Višesmjerna analiza varijance. Neparametrijski testovi (χ^2 test, Mann-Whitney test, Kruskal-Wallisov test, Fridmanov test, Wilcoxonov test predznaka za zavisne uzorke).
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta FIL PSI 112 Statistika u psihologiji 1
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Howell, D. C. (1997). <i>Statistical Methods for Psychology</i>. Belmont, CA: Wardsworth Publishing Company.2. Kolesarić, V., Petz, B. (2003). <i>Statistički rječnik</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap.3. Minium, E. W., Clarke, R. C., Coladarci, T. (1999). <i>Elements of Statistical Reasoning</i>. New York: Wiley (2. izd.).4. Petz, B. (2002). <i>Osnovne statističke metode za nematematičare</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Biološka psihologija 2, FIL PSI 117
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar; 2P + 2V; 6 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Kolegij ima za cilj dati studentima opći uvid u biologiju osnovnih psihičkih procesa i upoznati ih sa biopsihološkim osnovama hranjenja i pijenja, spavanja, ovisnostima, osnovnih kognitivnih procesa i biopsihologijom stresa i bolesti.
Sadržaj predmeta: Biopsihološke osnove hranjenja i pijenja. Hormoni i spolnost. Spavanje, sanjanje i cirkadijurni ritmovi. Ovisnost o drogama i krugovi potkrepljenja u mozgu. Pamćenje i amnezija. Neuroplastičnost: razvoj, učenje i oporavak od mozgovnog oštećenja. Lateralizacija, jezik i komisurotomija. Biopsihologija stresa i bolesti.
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta FIL PSI 116 Biološka psihologija 1
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Pinel, J. P. (2001). <i>Biološka psihologija</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap2. Judaš, M., Kostović, I. (1997). <i>Temelji neuroznanosti</i>. Zagreb: MD3. Odabir aktualnih radova iz znanstvenih i stručnih časopisa

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Metodologija eksperimentalne psihologije, FIL PSI 120
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar; 2P + 2V; 7 ECTS
Trajanje: I semestar
Tip kolegija: predavanje i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Temeljna znanja o eksperimentu uopćeno te o eksperimentu u psihologiji. Razumijevanje podataka dobijenih eksperimentom. Uopćeno razumijevanje načina dobijanja psiholoških podataka.
Sadržaj predmeta: Uopćeno o nauci. Opće metode psihologije: metoda opažanja (ekstrospekcija) i metoda samoopažanja (introspekcija). Klasični prirodnoznanstveni eksperiment. Psihologijski eksperiment. Uzročno-posljedični odnosi. Nezavisna varijabla. Zavisna varijabla. Naučna istraživanja. Uopćeno o mjerenju u psihologiji. Teorije mjerenja. Relevantni činioci u psihologijskom eksperimentu i njihovo moguće djelovanje na zavisnu varijablu mimo nezavisne varijable. Uloga ispitanika i uloga eksperimentatora u eksperimentu. Eksperimentalna i kontrolna skupina, kontrolni eksperiment na istim ispitanicima. Faktorijalni i funkcionalni eksperimenti, eksperimenti s više od jedne nezavisne varijable. Valjanost zaključivanja o odnosima nezavisne i zavisne varijable i mogućnosti generalizacije rezultata eksperimenta.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Breakwell, S. H., Hammond, S., Fife-Schaw, C. (2003). <i>Research Methods in Psychology</i>. London: SAGE Publications.2. Bujas, Z. (1981). <i>Uvod u metode eksperimentalne psihologije</i>. Zagreb: Školska knjiga.3. Kolesarić, V. (1996) <i>Metodologija psihologijskih istraživanja</i>. Zagreb: Odsjek za psihologiju Filozofskog fakulteta (interno izdanje).4. Mejovšek, M. (2003) <i>Uvod u metode znanstvenog istraživanja</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap.5. Milas, G. (2005) <i>Istraživačke metode u psihologiji i drugim društvenim znanostima</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap.6. Rathus, S. A. (2000) <i>Temelji psihologije</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Bosanski jezik, Hrvatski jezik, Srpski jezik II, FIL BHS 102
Semestar, broj sati i broj bodova: II. sem., 1P + 1V, 2 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja
Status predmeta: opći
Cilj predmeta: Upoznavanje sa savremenim standardnim jezikom i njegovim stilovima.
Preuvjeti za upis predmeta: Položen ispit iz Bosanskog, Hrvatskog, Srpskog jezika I FIL BHS 101
Načini provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: Aktuelni pravipisi – prema izboru standardnog jezika: <ol style="list-style-type: none">1. Babić – Finka – Moguš, <i>Hrvatski pravopis</i>, Školska knjiga, Zagreb, 2001.2. Halilović, S., <i>Pravopis bosanskoga jezika: Priručnik za škole</i>, Zenica, Dom štampe, 1999.3. Pešikan – Pižurica – Jerković, <i>Pravopis srpskog jezika</i>, Novi Sad, Matica srpska, 1993.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Barić, Lončarić, Malić, Pavešić, Peti, Zečević, Znika, <i>Hrvatska gramatika</i>, Školska knjiga, Zagreb, 1997.2. Jahić, Dž. – Halilović, S. – Palić, I., <i>Gramatika bosanskog jezika</i>, Dom štampe, Zenica, 2000.3. Jahić, Dž., <i>Trilogija o bosanskom jeziku</i>, Biblioteka Linguos, Sarajevo 1999.4. Stanojčić – Popović, <i>Srpska gramatika</i>

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Engleski jezik 2, FIL ANG 104
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar; 1 sat predavanja, 1 sat vježbi; ECTS 2
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, vježbe
Status predmeta: opći
Cilj predmeta: Revizija i produbljivanje već postojećeg znanja studenata iz osnovni gramatičkih struktura (vrste riječi, rečenične strukture); osposobljavanje studenata da vladaju općom i stručnom leksikom u svrhu pripreme za samostalan rad na stručnim tekstovima, s ciljem sticanja jezičke kompetencije u smislu služenja stručnom literaturom.
Sadržaj predmeta: Kolegij se sastoji iz dvije međusobno povezane cjeline: revizija gramatike engleskog jezika na nivou rečenične strukture, te razumijevanje tekstova sa posebnim akcentom na tekstove iz struke. Fokus vježbi je na čitanju i razumijevanju teksta, kao i diskusiji u vezi sa odabranim temama. Od studenta se očekuje upoznavanje sa i usvajanje osnovnih stručnih termina, te sposobnost smislene diskusije na engleskom jeziku.
Preduvjeti za upis predmeta: položen <i>Engleski jezik 1</i> , opći predmet, FIL ANG 103
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Grgić, Berislav i Brihta, Jolanda. <i>Engleska gramatika za svakoga</i>. Školska knjiga Zagreb, 1986.2. Murphy, Raymond. <i>English Grammar in Use</i>. Cambridge University Press, Cambridge, 1999.
Dodatna i preporučena literatura <ol style="list-style-type: none">1. Side, Richard i Wellman, Guy. <i>Grammar and Vocabulary for Cambridge Advances and Proficiency</i>. Pearson Education Limited, Harlow, 1999.2. Izbor tekstova općeg tipa. Izvori: <i>Opportunities</i> (Upper Intermediate), Pearson Education Limited, 2002, Harlow; <i>Success</i> (Upper Intermediate), Pearson Education Limited, Harlow, 2007.3. Hewings, Martin. <i>Advanced Grammar in Use</i>. Cambridge University Press, Cambridge, 1999.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Njemački jezik II, FIL GER 104
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar, 1 sat predavanja, 1 sat vježbi; 2 ECTS
Trajanje: 1 semestar, 2 sata sedmično
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Cilj nastave Njemačkog jezika II kao općeg predmeta jeste produbljivanje znanja stečenog u dosadašnjem obrazovanju i osposobljavanje studenata za razumijevanje tekstova slušanjem i čitanjem te za produktivno bavljenje obrađenim temama (nivo B.1.1 Europskog referentnog okvira).
Sadržaj predmeta: Komunikacija (uspostavljanje kontakata, čitanje oglasa i odgovor na iste, razgovor o prijateljstvu, proslavama); želje i snovi; domovina, državljanstvo, osjećaj pripadnosti naciji i razvijanje interkulturalne svijesti; zanimanja, uvjeti za njihovo obavljanje, uvjeti rada, pisanje biografije, prijave na natječaj
Preuvjeti za upis predmeta: Položen ispit iz Njemačkog jezika I FIL GER 101
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Dallapiazza, Rosa-Maria, Von Jan, Eduard, Blüggel, Beate, Schümann, Anja, (2005), Tangram aktuell 3, Niveau B1/1, Hueber-Verlag, Ismaning.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Francuski jezik II, FIL ROM 104
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar; 1 sat predavanja + 1 sat vježbi; 3 ECTS
Trajanje: I semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: opći
Cilj predmeta: Cilj predmeta je usvajanje osnovnih znanja iz francuskog jezika i upoznavanje s njegovom strukturom u mjeri u kojoj je to potrebno za uspješno korištenje stručne i naučne literature na datom jeziku iz oblasti naučnih disciplina svake studijske grupe.
Sadržaj predmeta: U toku drugog semestra studenti se upoznaju sa sljedećim gramatičkim kategorijama: upitna i odrična forma; prilozi; prijedlozi; neodređene zamjenice; neodređeni pridjevi; slaganje vremena indikativa; upravni i neupravni govor; složene relativne zamjenice; kondicional; konjuktiv; infinitiv; participi; Stečena znanja studenti će primjenjivati kroz čitanje, prevođenje i konverzaciju na tekstovima predviđenim za tu svrhu. Uvođenje studenata u problematiku prevođenja/razumijevanja autentičnih tekstova iz različitih oblasti ljudskog znanja, posebno iz onih naučnih disciplina koje se izučavaju na određenoj studijskoj grupi.
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit Francuski jezik I, FIL ROM 103
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura : <ol style="list-style-type: none">1. Y. Berchiche, M. Dubois, R. Mimran, <i>Cours de la Sorbonne, langue et civilisation françaises</i>, Clé International, Paris, 20002. Annie Monnerie-Goarin, Evelyne Sirejols, <i>Champion II</i>, Clé International, Paris, 2001.3. Aline Volte, <i>Belleville II</i>, Clé International, Paris, 2004.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Sylvie Poisson-Quinton, C. Huet-Ogle, Roxane B : <i>Grammaire expliquée du français</i>, Précis de grammaire - niveau débutant, Clé International, Paris, 2003;2. Alina Kostucki, Gracia Merlo, <i>Grammaire progressive du français</i>, Clé International, Paris, 2004.3. Maïa Gregoire, <i>Grammaire progressive du français</i>, Clé International, Paris, 1995.4. Vlado Drašković, <i>Gramatika francuskog jezika za osnovnu školu</i>, Beograd, 1982.5. Dodatna literatura se utvrđuje na početku svake akademske godine

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Ruski jezik 2, FIL SLA 104
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar; 1 sat predavanja, 2 sata vježbi; ECTS 3
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, vježbe
Status predmeta: opći
Cilj predmeta: Osnovni cilj nastave ruskog jezika kao općeg predmeta je ovladavanje ruskim jezikom na komunikativnom nivou, usvajanje leksičkog i gramatičkog minimuma, te ovladavanje govornim modelima u okviru programom predviđene tematike. Cilj je također i sticanje jezičke kompetencije u smislu služenja stručnom literaturom na ruskom jeziku iz date oblasti.
Sadržaj predmeta: Pregled ruske gramatike. Vrste riječi i njihovi oblici. Modeli rečenica. Vježbe podrazumijevaju, pored ostalog, čitanje i jezičku analizu različitih tekstova dijaloškog i monološkog tipa. Predstavljanje filmova, muzike, pozorišta i sličnih sadržaja iz ruske kulture i historije prate različiti tipovi zadataka, razgovori i pisanje sastava.
Preduvjeti za upis predmeta: položen Ruski jezik 1, FIL SLA 103
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. L.V. Miller, L.V.Politova. <i>Žili-byli...; 12 urokov russkogo jazyka, Bazovyy uroven', učebnik</i>, Sankt-Peterburg, 2007.2. R. F. Poljanec. <i>Pregled gramatike ruskoga jezika</i>, Školska knjiga Zagreb, 1967.
Dodatna i preporučena literatura <ol style="list-style-type: none">1. B. Tošović. <i>Ruska gramatika u poređenju sa srpskohrvatskom</i>. Sarajevo, Svjetlost 1990.2. I. K. Gapočka. <i>Ja čitaju po-ruski</i>, Moskva, 2006.3. Katnić-Bakaršić, M., Moranjak-Bamburać, N., Tanović, I. (1990) <i>Ruski jezik. Udžbenik za VI razred osnovne škole</i>. Sarajevo: Svjetlost.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Kognitivna psihologija 2, FIL PSI 212
Semestar, broj sati i broj bodova: III. semestar; 2P + 2V; 6 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, vježbe
Status predmeta: obavezni
Ciljevi predmeta: Studenti će biti upoznati s različitim teorijskim pristupima i različitim fenomenima kognitivnih procesa pamćenja, mišljenja i inteligencije. Apsolviranjem kolegija stvara se osnova za praćenje nastave iz kolegija u okviru kojeg se izučava kognitivna psihologija, kao i drugih općih i primijenjenih kolegija na studiju.
Sadržaj predmeta: Povijesni pregled istraživanja pamćenja. Teorije i modeli pamćenja. Strukture i procesi pamćenja. Proces prepoznavanja. Dosjećanja. Obnavljanje. Zaboravljanje. Razine obrade i slučajno zapamćivanje. Rekonstruktivno pamćenje. Pamćenje u svakodnevnom životu. Pamćenje i kontekst (autobiografsko i socijalno pamćenje, vjerodostojnost pamćenja). Pristupi u tumačenju inteligencija. Definicije inteligencije. Faktorski modeli i struktura inteligencije (Spearmanova dvofaktorska teorija, Thurstonova teorija, Guilfordova teorija, Katelova teorija). Savremeni modeli inteligencije (savremeni hijerarhijski modeli, Sternbergova trijarnična teorija, Gardnerova teorija višestrukih inteligencija, Cecijev bioekološki model). Inteligencija i procesiranje informacija. Reprezentacija znanja. Kategorizacija. Deskriptivni vs. normativni modeli. Definicije mišljenja. Vrste mišljenja. Deduktivno i induktivno mišljenje. Rješavanje problema. Teorije i modeli procesa rješavanja problema. Prosuđivanje i donošenje odluka. Stvaralačko mišljenje. Kreativnost. Jezik i govor. Teorije o razvoju jezika. Struktura i funkcija jezika. Riječi i značenja. Jezik i mišljenje.
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta Kognitivna psihologija 1 FIL PSI 211
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Sternberg, R. J. (2003). <i>Kognitivna psihologija</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap.2. Baddley, A. S. (1996). <i>Essential od Human Memory</i>. East Sussex: Psychology Press.3. Glass, A. L., Holyoak, K. J. (1986). <i>Cognition</i>. New York: Random House.4. Zarevski, P. (1994). <i>Psihologija pamćenja i učenja</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Psihologija emocija, FIL PSI 217
Semestar, broj sati i broj bodova: III. semestar; 2P+1S; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i seminar
Status predmeta: obavezni
Ciljevi predmeta: Upoznavanje studenata sa klasičnim i savremenim teorijskim pristupima na području emocija. Apsolviranjem kolegija stvara se osnova za razumijevanje i kritičku analizu sadržaja iz relevantne literature te praćenje nastave iz opštih i primjenjenih kolegija na studiju.
Sadržaj predmeta: Povijesni pregled o shvaćanju emocija. Definicije pojmova: Afekti, Raspoloženje, Emocije. Funkcije emocija. Univerzalnost emocija. Klasične teorije emocija: Periferne teorije (James-Lang), Centralne teorije (Cannon-Bard), Kognitivne teorije (Schachter) i transfer uzbuđenja (Zillman). Emocionalna ekspresija i proprioceptivna veza: Teorija facijalnog feedbacka (Laird). Fenomen emocionalne kontaminacije. Vaskularna teorija emocija (Zajonc). Savremeni (integrativni) pristupi emocija: Teorija kognitivne procjene (Scherer). Savremene kontroverze: postoje li emocije bez kognicije? Neuropsiholoske teorije: Dvosmjerna teorija (LeDoux). Metode istraživanja emocija.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Frijda, N. H. (1986). <i>The emotions</i>. New York: Cmbridge University Press.2. Frijda, N. H. (1988). The Laws of Emotion. <i>American Psychologist</i>, 43(5), 349-358.3. Hatfield, E., Cacioppo, J. T., & Rapson, R. L. (1994). <i>Emotional contagion</i>. Cambridge: Cambridge university press.4. eDoux, J. (1996). <i>The emotional brain</i>. Simon & Schuster: New York.5. Oatley, K. i Jenkins, J. (2003). <i>Razumijevanje emocija</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap.6. Plutchik, R. (1994). <i>The psychology and biology of emotion</i>, Harper Collins Publishers, London.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Uvod u razvojnu psihologiju, FIL PSI 213
Semestar, broj sati i broj bodova: III. semestar; 2P + 2V; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznavanje (razumijevanje) tradicionalnih i savremenih načela, koncepata, teorija i metoda istraživanja različitih aspekata čovjekova razvoja (tjelesni, kognitivni, socijalni i emocionalni).
Sadržaj predmeta: Ciljevi i problemi razvojne psihologije. Osnovni pojmovi razvojne psihologije. Povijest i filozofski korijeni razvojne psihologije. Periodizacija razvoja i temeljne zakonitosti razvoja. Biološki i okolinski faktori razvoja. Metodologija istraživanja razvoja (nacrti istraživanja: longitudinalni, transverzalni i sekvencijalni). Etička načela istraživanja u razvojnoj psihologiji. Razvojne teorije – Freud, Erikson, Bandura, Piaget, Vigotski, Kohlberg, Bronfenbrenner. Usporedba razvojnih teorija.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Andrić, V., Čudina, M. (1987). <i>Osnove opće i razvojne psihologije</i> (određena poglavlja). Zagreb: Školska knjiga.2. Berk, L. (2008). <i>Psihologija cjeloživotnog razvoja</i> (određena poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap.3. Hwang, P. (2000). <i>Razvojna psihologija</i> (određena poglavlja). Sarajevo: Filozofski fakultet.4. Vasta, R., Haith, M. M., Miller, S. A. (1998). <i>Dječja psihologija</i> (određena poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap.5. Radovi iz tekuće i znanstvene periodike

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Metodologija neeksperimentalne psihologije, FIL PSI 214
Semestar, broj sati i broj bodova: III. semestar; 2P + 2V; 7 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Studenti će upoznati metode istraživanja u psihologiji koje nisu eksperimentalne. Moći će analizirati i uporediti različite istraživačke nacрте. Naučit će prepoznati moguće izvore ugrožavanja unutarnje i vanjske valjanosti u istraživanju i primijeniti odgovarajuće postupke kako bi ih izbjegli. Studenti će ovladati glavnim tehnikama prikupljanja i analize kvalitativnih podataka te će moći izabrati odgovarajuću kvalitativnu tehniku u istraživanjima.
Sadržaj predmeta: Načini spoznavanja i paradigma procesa istraživanja. Višestruke operacionalizacije. Vrste istraživačkih pristupa. Izvori ugrožavanja unutarnje valjanosti u neeksperimentalnim pristupima. Postupci smanjivanja nevaljanosti. Ugrožavanje vanjske valjanosti. Nacrti koji ne omogućuju i koji omogućuju uzročno-posljedično zaključivanje. Kvazieksperimentalni pristup. Vremenske serije. Simulacijska istraživanja i analogni eksperimenti. Korelacijski pristup i zaključivanje. Izvori ugrožavanja valjanosti u korelativnim nacrtima. Kauzalno-komparativni nacrt. Ugrožavanje valjanosti u kauzalno-komparativnim istraživanjima. Anketni pristup. Načini prikupljanja anketnih podataka. Problem uskraćivanja odgovora i manjkavih podataka. Kontrola prikupljanja podataka pri anketiranju. Probabilističko uzorkovanje. Kvalitativni istraživački pristup. Osobine kvalitativnih istraživanja i poređenje s kvantitativnim pristupom. Koraci u kvalitativnom istraživanju. Vrste kvalitativnih istraživanja. Sistematsko opažanje. Stupanj uključivanja opažaća u procese koje opaža. Intervju. Vrste intervjuera. Postavljanje pitanja u intervjuu i vodič za intervjuiranje. Ponašanje intervjuera. Fokus grupe. Sekundarna dokumentacija. Analiza sadržaja. Studija slučaja. Uzorci u kvalitativnim istraživanjima. Postupci za povećavanje valjanosti i pouzdanosti u kvalitativnim istraživanjima.
Preduvjeti za upis predmeta: položeni ispiti iz predmeta FIL PSI 120 Metodologija eksperimentalne psihologije i FIL PSI 112 Statistika u psihologiji 1
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Cook, T. D., Campbell, D.T. (1979). <i>Quasi-experimentation</i>. Boston: Houghton Mifflin.2. Crano, D. W., Brewer, M. B. (1986). <i>Principles and methods of social research</i>. Boston: Allyn and Bacon.3. Goodwin, C. J. (2005). <i>Research in psychology</i>. New York: Wiley.4. Henry, G. T. (1990). <i>Practical sampling</i>. London: Sage.5. Milas, G. (2005). <i>Istraživačke metode u psihologiji i drugim društvenim znanostima</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap.6. Strauss, A., Corbin, J. (1991). <i>Basics of qualitative research</i>. London: Sage.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Psihometrija 1, FIL PSI 215
Semestar, broj sati i broj bodova: III. semestar; 2P + 3V; 7 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Studenti će ovladati temeljnim pojmovima, znanjima i načelima opće teorije mjerenja i psihologijskog testiranja, te pouzdanošću kao metrijskom karakteristikom
Sadržaj predmeta: Definicije i grane psihometrije; Pregled razvoja mjerenja, opća teorija mjerenja, mjerenje u psihologiji, faktorske teorije inteligencije, mjerne skale, transformacije i kombinacije varijabli; Razvoj i klasifikacija testova; Pregled mjernih karakteristika testova; Normiranje testova, analiza i evaluacija individualnih rezultata; Pouzdanost mjerenja, teoretski model, determinante pouzdanosti, empirijski postupci za utvrđivanje pouzdanosti; Odnos između pravih i bruto rezultata (Ocjena pravoga rezultata. Standardna pogreška mjerenja, ocjene pravog rezultata i prognoze. Intervali pouzdanosti.).Koeficijenti pouzdanosti (Unutarnja konzistencija: α , KR-20, KR-21, Spearman-Brown, Hoyt, split-half - S.B. i Guttman, pouzdanost lineranih kombinacija. Retest. Alternativni oblici.). Teorija generalizabilnosti
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta Statistika u psihologiji 1, FIL-PSI-112, Statistika u psihologiji 2, FIL-PSI-113
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja..
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Bucik, V. (1997). Osnove psihološkoga testiranja. Filozofska Fakulteta Univerza u Ljubljani2. Bukvić, A. (1988). <i>Načela izrade psiholoških testova</i>. Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Beograd3. Krković, A. (1978). <i>Elementi psihometrije</i>. Zagreb: SN Liber.4. Krković, A., Momirović, K., Petz, B. (1966). <i>Odabrana poglavlja iz psihometrije i neparametrijske statistike</i>. Zagreb: Društvo psihologa Hrvatske i Republički zavod za zapošljavanje.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Američko udruženje psihologa (1992). <i>Standardi za pedagoško i psihološko testiranje</i>. Educa, Zagreb2. Fajgelj, S. (2003). <i>Psihometrija: metod i teorija psihološkog mjerenja</i>. Centar za primijenjenu psihologiju Beograd3. Fulgosi, A.(1982). <i>Faktorska analiza</i>. Školska knjiga, Zagreb4. Jackson, C. (2000). <i>Psihologijsko testiranje</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap.5. Radovi iz tekuće i znanstvene periodike.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Epistemologija, FIL PSI 362
Semestar, broj sati i broj bodova: IV. semestar; 2P+1S; 6 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Pretpostavljajući već stečeno znanje iz opće metodologije i posebnih metodologija vezanih uz različite pravce i škole u psihologiji, studenti će na ovom predmetu detaljnije studirati epistemologiju društvenih znanosti, a posebno psihologije. Najprije će izučavati karakteristične probleme i najvažnije škole i pravce filozofije prirodnih znanosti, a potom će takav pristup biti usmjeren ka teoriji znanstvenosti društvenih znanosti. Epistemologija društvenih znanosti se upravo historijski obrazovala na temelju povlaštenog predmeta epistemologije: najstrožih prirodnih znanosti. Trebalo bi ispitati sve najvažnije dileme oko znanstvenosti društvenih znanosti i to u njihovom karakterističnom vezivanju uz najvažnije obrasce i postupke stjecanja i gradnje znanja u psihologiji. Pretpostavke istraživačke prakse psihologije i gradnje njenog znanstvenog korpusa su sve odreda epistemološki relevantne. Zato je potrebno kroz ovaj predmet oblikovati jasnu epistemološku svijest psihologa-istraživača na djelu.
Sadržaj predmeta: Epistemologija će biti izučavana problematski, u disciplinarno-sinkronijskom pristupu, a samo u uvodnim časovima u svom povijesnom presijeku, polazeći od Descartesa kao rodonačelnika moderne epohe filozofiranja u kojoj je tradicionalna „prva filozofija“ postala zapravo „teorija spoznaje.“ Epohalna novost dekartovskog promišljanja jeste pristup „u prvom licu“, iz čega je proistekla konstitucija modernog subjekta (saznanja, želje, djelovanja, itd.). Glavno pitanje spoznaje otada glasi: „Šta znači za mene znati da je nešto takvo i takvo?“ Stoga je moderna epistemologija istinito znanje uglavnom shvaćala kao „opravdano vjerovanje.“ Trebalo je preispitivati zasnovanost i valjanost razloga na osnovu kojih vjerujemo da je nešto takvo-i-takvo. Upravo zato je cjelokupnu epistemologiju prožimalo nastojanje da se dokuče takvi temelji znanja koji će biti imuni na svaki skepticizam. Budući da je riječ o uvođenju studenata psihologije u ovu filozofsku disciplinu, težište studija će konstantno biti na subjektivno-psihološkim aspektima najvažnijih epistemoloških pitanja. Za studij psihologije je neophodno steći uvide u povijesno-znanstveni proces formiranja modernog subjekta kao temeljne pretpostavke nastanka i same psihologije, ali i kao stalnog izazova njenoj vlastitoj znanstvenoj utemeljenosti. Na taj način ne samo da će se epistemologija pojaviti kao epistemologija psihologije - kao teorija njene znanstvenosti ili njenih načela, metoda i procedura saznanja – nego će na posve imanentan način neke od njenih glavnih oblasti biti epistemološke preispitivanje (na osnovu podudarnosti koje su odavno nerazlučivo približile psihologiju i epistemologiju): percepcija, pamćenje, vjerovanje, izvjesnost i očevidnost, itd. Na predavanjima će se komentirati i interpretirati izvorna djela klasičnih autora epistemologije, ali će se u jednakoj mjeri posezati za kritičkim interpretacijama kakve nalazimo u novijoj udžbeničkoj literaturi uglednih edicija iz ove oblasti.

Preduvjeti za upis predmeta: nema

Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.

Obavezna literatura:

1. Alan Chalmers, *What is this thing called Science?* University of Queensland Press, 1999.
2. Robert Audi, *Epistemology. A Contemporary Introduction to the Theory of Knowledge*, Routledge, London, 2002.
3. Thomas Kuhn, *Struktura znanstvenih revolucija*, Naklada Jasenski i Turk, Zagreb, 1999.
4. Alexander Rosenberg, *Philosophy of Social Sciences*, Westview Press, 1995.
5. Berger, Peter L. i Luckman, Thomas, *Socijalna konstrukcija zbilje*, Naprijed, Zagreb, 1992.
6. Rene Descartes, *Metafizičke meditacije*, Demetra, Zagreb, 1994.
7. John Locke, *Ogled o ljudskom razumu*, Kultura, Beograd, 1962.
8. David Hume, *Istraživanja o ljudskom razumu*, Kultura, Zagreb, 1956.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Psihologija djetinjstva i adolescencije, FIL PSI 219
Semestar, broj sati i broj bodova: IV. semestar; 2P + 1S + 2V; 6 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, vježbe i seminar
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Usvajanje spoznaja o specifičnostima razvoja od začeca do razdoblja adolescencije kroz pojedine aspekte razvoja. Poznavanje optimalnih uvjeta razvoja tokom djetinjstva i adolescencije.
Sadržaj predmeta: Faze prenatalnog razvoja. Utjecaj okolinskih faktora na razvoj. Prenatalna skrb. Porod i perinatalno razdoblje. Tjelesni, motorički, perceptivni, kognitivni, govorni, moralni, emocionalni i socijalni razvoj tokom dojenačke dobi, ranog djetinjstva, srednjeg djetinjstva i adolescencije.
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta FIL PSI 213 Uvod u razvojnu psihologiju
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Berk, L. (2008). <i>Psihologija cjeloživotnog razvoja</i> (određena poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap. 2. Čuturić, N. (2000). <i>Psihomotorički razvoj djeteta u prve dvije godine života</i> . Jastrebarsko: Naklada Slap. 3. Gajanović, N. (1982). <i>Psihički razvoj djeteta i vaspitanje</i> . Sarajevo: Svjetlost. 4. Hwang, P. (2000). <i>Razvojna psihologija</i> (određena poglavlja). Sarajevo: Filozofski fakultet. 5. Piaget, J., Inhelder, B. (1986). <i>Intelektualni razvoj djeteta</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 6. Vasta, R., Haith, M. M., Miller, S. A. (1998). <i>Dječja psihologija</i> (određena poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap. Radovi iz tekuće i znanstvene periodike

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Neuropsihologija, FIL PSI 220
Semestar, broj sati i broj bodova: IV. semestar; 2P + 2V; 6 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznavanje sa teorijom i praksom neuropsihološke procjene. Prikaz testova koji se koriste za procjene funkcija orijentacije i pažnje, percepcije i pamćenja i egzekutivnih funkcija.
Sadržaj predmeta: Teorija i praksa neuropsihološke procjene. Procedure neuropsihološkog ispitivanja. Interpretacija rezultata neuropsiholoških testova. Neuropatologija za neuropsihologe. Testovi za procjenu orijentacije i pažnje, percepcije, pamćenja, verbalnih i egzekutivnih funkcija.
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta FIL PSI 117 Biološka psihologija 2
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Lezak, M. D. (2004). <i>Neuropsychological assessment</i>. New York: Oxford University Press.2. Galić, S. (2002). <i>Neuropsihologijska procjena</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap.3. Gazzaniga, M. S., Ivry, R. B., Mangun, G. R. (1998). <i>Cognitive neuroscience: the biology of the mind</i>. New York, London: Norton & Company4. Očić, G. (1998). <i>Klinička neuropsihologija</i>. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva5. Pinel, J. P. (2001). <i>Biološka psihologija</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap6. Odabir aktualnih radova iz znanstvenih i stručnih časopisa

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Psihometrija 2, FIL PSI 216
Semestar, broj sati i broj bodova: IV. semestar; 2P+3V; 7 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Studenti će upoznati i razumjeti probleme određivanja diskriminativnosti i valjanosti psiholoških instrumenata.
Sadržaj predmeta: Diskriminativnost čestica. Težina i korigirana težina. Interkorelacije i homogenost. Analiza distraktora. Diskriminativnost testa. Metode procjena u psihometriji: skale procjena, sistemi uspoređivanja, liste označavanja Kriterijska valjanost testova, pojam i osobine kriterija. Prediktivna valjanost (Linearna korelacija i regresija. Korekcije za omeđenost obima i atenuaciju. Regresija sa kategoričnim varijablama. Multipla i parcijalna korelacija i regresija. Nelinearna regresija.). Konstruktna valjanost testova, faktorska analiza i MTMM matrice Principi konstrukcije testova, analiza i odabiranje čestica Uvod u teoriju odgovora na česticu. Krivulja značajnosti čestice. Logistični modeli: Raschev model, dvo- i troparametarski model. Informacijska funkcija čestice i testa
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta FIL PSI 215 Psihometrija I
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Bucik, V. (1997). <i>Osnove psihološkoga testiranja</i>. Filozofska Fakulteta Univerza u Ljubljani2. Bukvić, A. (1988). <i>Načela izrade psiholoških testova</i>. Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Beograd3. Krković, A. (1978). <i>Elementi psihometrije</i>. Zagreb: SN Liber.4. Krković, A., Momirović, K., Petz, B. (1966). <i>Odabrana poglavlja iz psihometrije i neparametrijske statistike</i>. Zagreb: Društvo psihologa Hrvatske i Republički zavod za zapošljavanje.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Anastasi, A. (2003). <i>Psychological testing</i> (7. izdanje). New York: MacMillian.2. Cronbach, J.L. (1990). <i>Essentials of Psychological Testing</i> (5. izdanje). New York: Harper and Row.3. Fajgelj, S. (2003). <i>Psihometrija: metod i teorija psihološkog mjerenja</i>. Centar za primijenjenu psihologiju Beograd4. Fulgosi, A. (1984). <i>Faktorska analiza</i>. Zagreb: Školska knjiga.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Uvod u psihopatologiju, FIL PSI 315
Semestar, broj sati i broj bodova: IV. semestar; 2P+1S; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Osnovni je cilj predmeta upoznati studente s razvojem psihopatologije kao znanosti, s njenim interaktivnim odnosom sa drugim naučnim disciplinama i kliničkom praksom, te upoznavanje sa osnovnom semiologijom poremećaja pojedinih psihičkih funkcija i klasifikacijama koje se danas koriste u psihopatologiji.
Sadržaj predmeta: Uvod u psihopatologiju. Definicija i povijest psihopatologije. Odnos s psihijatrijom, psihologijom i drugim naukama i strukama. Paradigme u psihopatologiji. Istraživačke metode i istraživanje u psihopatologiji. Poremećaji svijesti i psihomotorike. Poremećaji mišljenja. Poremećaji afekta. Poremećaji pamćenja i inteligencije. Poremećaji opažanja. Poremećaji nagona i socijalnog funkcioniranja. Poremećaji volje. Poremećaji doživljavanja vlastite ličnosti. Poremećaji pažnje. Glavni psihijatrijski poremećaji.
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta Biološka psihologija 2 FIL PSI 117
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Davison, G. C., Neale J. M. (1999). <i>Psihologija abnormalnog doživljavanja i ponašanja</i> (određena poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap. 2. Jakovljević, M. (1995). <i>Psihijatrija</i> . Samobor: TIP A. G. Matoš. 3. Kecmanović, D. (1989). <i>Psihijatrija, tom I i II</i> (određena poglavlja). Beograd – Zagreb – Sarajevo: Medicinska knjiga – Svjetlost.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Uvod u psihologiju ličnosti, FIL PSI 311
Semestar, broj sati i broj bodova: V. semestar; 2P +2V; 6 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezni
Ciljevi predmeta: Cilj je ovog nastavnog predmeta stjecanje znanja o različitim tumačenjima ličnosti i mogućoj primjeni pojedinih teorija. Očekuje se da će studenti na kraju rada imati uvid u različite teorijske pristupe u području psihologije ličnosti.
Sadržaj predmeta: Uvod u psihologiju ličnosti. Implicitni pristup ličnosti. Izvori podataka za proučavanje ličnosti. Teorije ličnosti. Uvjeti koje bi trebala zadovoljavati dobra teorija ličnosti. Kriteriji razlikovanja i vrednovanja teorija ličnosti. Psihoanalitički pristup proučavanja ličnosti. Obrambeni mehanizmi ličnosti. Revizija psihoanalitičkog tumačenja ličnosti: neofrojdisti. Kognitivni pristup. Pristup teorija učenja. Fenomenološki i humanistički pristup proučavanja ličnosti. Empirijsko vrednovanje pojedinih teorija ličnosti. Usporedba teorija ličnosti i kritički osvrt na njih. Metode istraživanja u psihologiji ličnosti. Ekspresivno ponašanje. Osobine ličnosti i tipovi ličnosti.
Preduvjeti za upis predmeta: položeni ispiti iz predmeta: Biološka psihologija 1 FIL PSI 116, Biološka psihologija 2 FIL PSI 117, Kognitivna psihologija 1 FIL PSI 211
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Fulgosi, A. (1985). <i>Psihologija ličnosti: Teorije i istraživanja</i> . Zagreb: Školska knjiga. 2. Hol, K. S., Lindzi, G.(1983). <i>Teorije ličnosti</i> . Beograd: Nolit. 3. Larsen, R. J., Buss, D. M. (2007). <i>Psihologija ličnosti: domene znanja o ljudskoj prirodi</i> . Jastrebarsko: Naklada Slap.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Psihologija odrasle dobi i starenja, FIL PSI 312
Semestar, broj sati i broj bodova: V. semestar; 2P + 2V; 7 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznavanje studenata s razvojnim teorijama i istraživanjima o dobnopovezanim promjenama u fizičkom, senzornom, kognitivnom, emocionalnom i socijalnom funkcioniranju u razdoblju odrasle dobi i starosti u kontekstu biopsihosocijalnog modela razvoja. Isticanje kompleksnosti procesa starenja i specifičnosti funkcioniranja odraslih osoba.
Sadržaj predmeta: Osnovni pojmovi u psihologiji odrasle dobi i starenja. Životni ciklus i periodizacija razvoja u odrasloj dobi. Razvojni zadaci u odrasloj i srednjoj dobi. Biološko tumačenje starenja. Biološke promjene u odrasloj dobi. Psihički razvoj u odrasloj dobi: osjeti i percepcija, učenje i pamćenje, inteligencija, kreativnost i mudrost, ličnost i motivacija. Socijalni vidovi razvoja u odrasloj dobi: prijateljstvo, partnerstvo i brak, obitelj, roditeljstvo, odnosi među generacijama; razvoj karijere i umirovljenje; korištenje slobodnog vremena i društveno angažiranje. Psihološke teorije razvoja u odrasloj dobi (Erikson, Havighurst, Gould, Levinson, Vaillant). Socijalni i zdravstveni problemi u odrasloj dobi i briga zajednice. Umiranje, smrt i žalovanje.
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta FIL PSI 219 Psihologija djetinjstva i adolescencije
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Berk, L. (2008). <i>Psihologija cjeloživotnog razvoja</i> (određena poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap.2. Birren, J.E., Schaie, K. W. (1996). <i>Handbook of the Psychology of Aging</i>. New York: John Wiley and sons.3. Schaie, K.W., Willis, S. L. (2001). <i>Psihologija odrasle dobi i starenja</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap.4. Smiljanić, V. (1979). <i>Psihologija starenja</i>. Beograd: Nolit.5. Radovi iz tekuće i znanstvene periodike

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Uvod u socijalnu psihologiju, FIL PSI 313
Semestar, broj sati i broj bodova: V. semestar; 2P + 1V; 6 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezni
Ciljevi predmeta: Nakon ovoga kolegija studenti će znati odrediti područje socijalne psihologije u odnosu na druge grane psihologije i ostale društvene znanosti. Studenti bi trebali steći opći uvid u socijalne uzroke, socijalnu determiniranost i socijalne posljedice čovjekova funkcioniranja, te u osnovne teorijske i metodološke pristupe njihovom znanstvenom proučavanju.
Sadržaj predmeta: Predmet i razvoj socijalne psihologije. Razvoj socijalne psihologije i ključna područja istraživanja. Definicija socijalne psihologije. Metode istraživanja u socijalnoj psihologiji. Etička pitanja u socijalno-psihološkim istraživanjima. Socijalna zavisnost i socijalni utjecaji. Socijalni motivi. Agensi socijalizacije. Oblici socijalnog utjecaja i socijalnog pritiska. Socijalna facilitacija. Deindividualizacija. Konformizam. Pokoravanje autoritetu. Kooperativnost sa autoritetom. Kontinuum interpersonalno – grupno ponašanje.
Preduvjeti za upis predmeta: položeni ispiti iz predmeta FIL PSI 120 Metodologija eksperimentalne psihologije i FIL PSI 214 Metodologija neeksperimentalne psihologije
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Hewestone, M., Stroebe, W. (2003). <i>Socijalna psihologija</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap. Str. 345-453.2. Myers, D. G. (1993). <i>Social Psychology</i>, McGraw Hill, Inc.3. Peninngton, D. (1996). <i>Osnove socijalne psihologije</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap. Str. 13–81, 245–270.4. Radovi iz tekuće znanstvene i stručne periodike.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Mentalno zdravlje, FIL PSI 314
Semestar, broj sati i broj bodova: V. semestar; 2P + 1S + 2V; 7 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Studenti će se upoznati s teorijom i praksom mentalne higijene. Studenti će moći definirati mentalno zdravlje te ostale pojmove iz oblasti mentalnog zdravlja. Naučit će osnovne principe prevencije i mjere uspješnosti preventivnih aktivnosti, što će im kasnije, posebno u diplomskom studiju psihologije, poslužiti kao teorijska osnovica za adekvatno planiranje odgovarajućih programa prevencije. Studenti će moći objasniti ulogu psihologa u zaštiti i unapređenju mentalnog zdravlja. Spoznaje stečene na ovom predmetu moći će primijeniti u svakodnevnom životu.
Sadržaj predmeta: Predmet i teorijske osnove mentalne higijene. Razvoj koncepta mentalnog zdravlja. Modeli u određivanju pojma mentalnog poremećaja. Epidemiološki metod u izučavanju problema mentalnog zdravlja. Stigma i stereotipi o mentalnim bolestima. Primarna, sekundarna i tercijarna prevencija. Stres i kriza. Socijalna podrška. Mentalna higijena u djetinjstvu i adolescenciji te mogućnost preventivnih aktivnosti. Mentalna higijena odraslih (izbor partnera, priprema za brak i obitelj, preventivni rad sa trudnicama, poremećaji bračnih i obiteljskih odnosa, izbor zanimanja, simptomi, posljedice i prevencija profesionalnog sagorijevanja). Problemi alkoholizma, narkomanije te mogućnosti preventivnih aktivnosti.
Preduvjeti za upis predmeta: položeni ispiti iz predmeta FIL PSI 213 Uvod u razvojnu psihologiju i FIL PSI 219 Psihologija djetinjstva i adolescencije
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Arambašić, L. (2000). <i>Psihološke krizne intervencije</i> (odabrana poglavlja). Zagreb: Društvo za psihološku pomoć. 2. Vidanović, I., Kolar, D. (2003). <i>Mentalna higijena</i> . Beograd: Dom za decu i omladinu - LINEA. 3. Vlajković, J. (1990). <i>Teorija i praksa mentalne higijene</i> . II izdanje. Beograd: SDPS.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Lacković-Grgin, K. (2000). <i>Stres u djece i adolescenata</i> (odabrana poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap. 2. Veljković, J. (1970). <i>Uvod u mentalnu higijenu i socijalnu psihijatriju</i> (odabrana poglavlja). II, popravljeno izdanje. Beograd-Zagreb: Medicinska knjiga. 3. Radovi iz tekuće i znanstvene periodike.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Osnove traumatske psihologije, FIL PSI 369
Semestar, broj sati i broj bodova: VI. semestar; 2 P; 2 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Studenti će znati razlikovati snovne pojmove u području traumatske psihologije: stres, traumatu, krizu i gubitak. Steći će znanja o teorijskim modelima traumatskog stresa, te o metodološkim i etičkim pitanjima istraživanja u području traumatske psihologije. Moći će prepoznati kratkoročne i dugoročne posljedice traume i gubitka, te načine njihovog ublažavanja. Naučit će temeljna načela pružanja podrške ljudima nakon traumatskih događaja i nakon gubitaka. Osvijestit će potrebu za brigom o stručnjacima koji rade s traumatiziranim ljudima.
Sadržaj predmeta: Historijski razvoj i definiranje osnovnih pojmova: stres, kriza, trauma. Teorijski modeli traume, specifičnosti provedbe istraživanja u području traumatske psihologije uključujući i etička pitanja. Tipovi trauma, neposredne reakcije na traumatu, dugoročne posljedice, rizični i zaštitni faktori u prevladavanju traumatskog stresa. Tretman traume: ciljevi intervencije, strategije tretmana. Gubitak, proces tugovanja, podrška u tugovanju i intervencije.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Arambašić, L. (2005). <i>Gubitak, tugovanje, podrška</i> . Jastrebarsko: Naklada Slap. 2. Pregrad, J. (ur.) (1996). <i>Stres, trauma, oporavak</i> . Zagreb: Društvo za psihološku pomoć.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Đapić, R. Sultanović, M., Jahić, Š. (1994). <i>Psihosocijalna pomoć učenicima i roditeljima u ratu (Zbirka tekstova i radnih materijala za seminar)</i> . Sarajevo: Srednja grafička tehnička škola 2. Lazarus, R.S. i Folkman, S. (2004). <i>Stres, procjena i suočavanje</i> , Jastrebarsko: Naklada "Slap". 3. Rando, T. A. (1993). <i>Treatment of complicated mourning</i> . Illinois: Research Press. 4. Stroebe, M. S., Hansson, R. O., Stroebe, W., Schut, H. (ur.) (2002). <i>Handbook of bereavement research: Consequences, coping and care</i> . Washington, D.C.: American Psychological Association.

M. Kalančević

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Psihofiziologija spavanja, FIL PSI 366
Semestar, broj sati i broj bodova: V. semestar; 1P+1S; 2 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i seminar
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Stjecanje znanja koja su psiholozima potrebna u praktičnom radu o spavanju, problemima spavanja i njihovom utjecaju na svakodnevno funkcionisanje čovjeka.
Sadržaj predmeta: Zašto spavamo? Fiziološki mehanizmi spavanja i budnog stanja. Biološki ritmovi. Cirkadijurni sat. Spavanje različitih vrsta i veza sa evolucijom spavanja. Neuralni sistemi u osnovi spavanja. REM spavanje. Biološka funkcija spavanja. Poremećaji spavanja.
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta Biološka psihologija 2 FIL PSI 117
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Carlson, N. R. (2000). <i>Physiology of Behavior</i> . Boston: Allyn and Bacon. 2. Rosenzweig, M. R., Breedlove, S. M., Leiman, A. L. (2002). <i>Biological Psychology</i> . Sunderland, Massachusetts: Sinauer Associates, Inc. 3. Turek, F. W. (1999). <i>Regulation of Sleep and Circadian Rhythms</i> . New York, Basel: Marcel Dekker, Inc.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Psihologija ličnosti , FIL PSI 316
Semestar, broj sati i broj bodova: VI. semestar; 2P + 2V; 6 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezni
Ciljevi predmeta: Nastavni predmet Psihologija ličnosti bit će usmjeren na suvremene modele i teme koje su trenutno dominantne u području. Studenti će biti upoznati s metodološkim pristupima u psihologiji ličnosti. Znanje stečeno kroz ovaj kolegij studentima će pomoći da integriraju različite i ponekad nepovezane aspekte znanja o psihološkom funkcioniranju ličnosti. Također, stečena znanja iz Psihologije ličnosti studentima će biti od koristi u različitim područjima aplikativne psihologije.
Sadržaj predmeta: Metode za otkrivanje osobina ličnosti: Allport, Eysenck, Cattell i Model pet faktora ličnosti. Upitnici za procjenjivanje osobina ličnosti. Kružni model ličnosti. Stabilnost i promjene osobina ličnosti. Osobine ličnosti i predviđanje ponašanja. Situacionizam i interakcionizam. Socio-kognitivne teorije o strukturi i procesu funkcioniranja ličnosti. Evolucijski pristup u psihologiji ličnosti. Bihevioralna genetika i psihologija ličnosti. Fiziološke osnove temeljnih dimenzija ličnosti. Grayeva teorija osjetljivosti na potkrepljenje. Cloningerova psiho-biološka teorija. Temperament i crte ličnosti. Dinamika ličnosti. Ličnost i self-konstrukt. Osobni projekti i životni ciljevi. Zadovoljstvo životom i ličnost. Ličnost i kognitivni procesi. Ličnost i kognitivni stilovi. Rodne razlike u kognitivnim sposobnostima i crtama ličnosti.
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta Uvod u psihologiju ličnosti FIL PSI 311
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Caprara, G. V., Cervone, D. (2003). <i>Ličnost: determinante, dinamika i potencijali</i>. Beograd: Dereta.2. Hjelle, L. (1992). <i>Current Research and Applications in Personality Theories</i>. Mc Graw-Hill, Inc.3. Hogan, R., Johnson, J., Briggs, S. (1997). <i>Handbook of Personality Psychology</i>. San Diego: Academic Press.4. Lacković-Grgin, K. (1994). <i>Samopoimanje mladih</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap.5. Larsen, R. J., Buss, D. M. (2007). <i>Psihologija ličnosti: domene znanja o ljudskoj prirodi</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap.6. Wiggins, J. S. (1996). <i>The Five Factor Model of Personality</i>. London: The Guilford Press.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Socijalna percepcija i stavovi, FIL PSI 317
Semestar, broj sati i broj bodova: VI. semestar; 2P + 2V; 6 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezni
Ciljevi predmeta: Studenti će biti upoznati sa značajem subjektivnog tumačenja socijalne okoline i njegovog djelovanja na ponašanje. Također, naučit će kako ljudi stvaraju dojmove o drugim ljudima i moguće pogreške pri stvaranju dojmova. Na ovom kolegiju studenti će ovladati temeljnim znanjem o stavovima i njihovom mijenjanju.
Sadržaj predmeta: Pojam o sebi. Izvori samospoznaje. Samopoštovanje. Samopredstavljanje. Stvaranje dojmova. Samopercepcija. Tačnost percipiranja osoba. Neverbalno ponašanje. Značaj stavova. Strukturalni i funkcionalni pristup. Mjerenje stavova. Organizacija i promjena stava. Teorija ravnoteže. Načelo kongruentnosti. Kognitivna disonanca. Stavovi i ponašanja. Persuazija. Komunikacijski model persuazije: karakteristike poruke, izvora primatelja i kanala komunikacije. Otpornost na persuaziju.
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta Uvod u socijalnu psihologiju FIL PSI 313
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Gilbert, D. T., Fiske, S. T., Lindzey, G. (1998). <i>The Handbook of Social Psychology</i>. New York: Mc Graw Hill. Str. 269–390.2. Hewstone, M., Stroebe, W. (2003). <i>Socijalna psihologija</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap. Str. 237–258.3. Pennington, D. (1996). <i>Osnove socijalne psihologije</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap. Str. 82–132.4. Internet izvori i naučni radovi.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Uvod u edukacijsku psihologiju, FIL PSI 318
Semestar, broj sati i broj bodova: VI. semestar; 2P + 2V; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Studenti će moći definirati edukacijsku psihologiju i objasniti vrste istraživačkih nacрта koje se koriste u edukacijskoj psihologiji. Uočiti će koji su temeljni uvjeti učenja i razlike u učenju te će moći objasniti njihovu specifičnu ulogu u procesu učenja. Studenti će dobiti i osnovnu orijentaciju u području školske psihologije te će spoznati osnovna područja rada školskog psihologa. Steći će temelj za praćenje obaveznih i izbornih predmeta iz ovog područja psihologije u diplomskom studiju. Spoznaje stečene u okviru ovoga predmeta moći će primijeniti u svakodnevnom životu.
Sadržaj predmeta: Šta je to edukacijska psihologija te njen predmet proučavanja? Metode istraživanja edukacijske psihologije. Odnos edukacijske psihologije i školske psihologije. Uloga predškolskog i školskog psihologa – područja rada školskog psihologa. Osobine učenika važne u školskom radu (tjelesni, kognitivni, socio-emocionalni i motivacijski faktori). Teorije učenja. Razlike u učenju: individualne razlike u kognitivnim sposobnostima. Dijete i kreativnost. Rasne, kulturalne i socijalne razlike u učenju. Jezičke razlike. Djevojčice i dječaci – razlike u razredu. Rodni stereotipi u obrazovanju. Individualne razlike u osobinama ličnosti: ekstravertiranost i introvertiranost učenika. Učenici sa posebnim potrebama.
Preduvjeti za upis predmeta: položeni ispiti iz predmeta: FIL PSI 212 Kognitivna psihologija 2, FIL PSI 213 Uvod u razvojnu psihologiju, FIL PSI 219 Psihologija djetinjstva i adolescencije
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.

Obavezna literatura:

1. Kolesarić, V., Krizmanić, M., Petz, B. (ur.) (1991). *Uvod u psihologiju* (odabrana poglavlja). Zagreb: Prosvjeta.
2. Reynolds, C. R., Gutkin, T. B. (Eds.) (1999). *The handbook of school psychology* (3rd ed.). New York: Wiley.
3. Vizek-Vidović, V., Rijavec, M., Vlahović-Štetić, V., Miljković, D. (2003). *Psihologija obrazovanja* (odabrana poglavlja). Zagreb: IEP.

Dodatna i preporučena literatura:

1. Hitrec, G. (1991). *Kako pripremiti dijete za školu?* (odabrana poglavlja). Zagreb: Školska knjiga.
2. Slavin, R. E. (2009). *Educational psychology – theory and practice* (9th ed., odabrano poglavlje). New York: Allyn and Bacon.
3. Stoll, L., Fink, D. (2000). *Mijenjajmo naše škole*. Zagreb: Educa.
4. Woolfolk, A. (2010). *Educational Psychology* (Eleventh Edition, odabrano poglavlje). Boston: Allyn and Bacon.
5. Zarevski, P. (ur.) (2000). *Učitelji za učitelje: primjeri provedbe načela Aktivne/efikasne škole* (odabrana poglavlja). Zagreb: IEP.
6. Radovi iz tekuće i znanstvene periodike.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Uvod u psihologiju rada, FIL PSI 319
Semestar, broj sati i broj bodova: VI. semestar; 2P; 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati psiho-fiziološke osnove čovjekove radne aktivnosti, socijalne okvire njenog odvijanja i glavne pristupe povećanju produktivnosti, sigurnosti i zadovoljstva ljudi u radu. Na taj način (1) doprinijeti općoj kompetenciji za primjenu psihologijskih spoznaja u rješavanju različitih problema praktičnog života, (2) razviti neke specifične kompetencije koje mogu pomoći i u vlastitoj profesionalnoj prilagodbi te (3) steći osnovu za odabir i praćenje naprednijih kolegija iz primijenjene psihologije u diplomskom studiju.
Sadržaj predmeta: Značenje rada u životu pojedinca. Čovjekova radna aktivnost: psihološki i fiziološki zahtjevi, energetska potrošnja, mentalno opterećenje, krivulje rada, umor. Individualne razlike i radna uspješnost: uloga sposobnosti, vještina i znanja i motivacije. Prilagodba čovjeka radu: profesionalna orijentacija, selekcija i osposobljavanje. Kadrovska psihologija: psihologijska osnova upravljanja ljudskim resursima. Prilagodba rada čovjeku: oblikovanje radnih mjesta i uvjeta rada. Ergonomija: interdisciplinarni pristup humanizaciji rada. Socijalni kontekst rada: priroda i karakteristike suvremenih organizacija. Organizacijska psihologija: proučavanje organizacijske strukture i kulture. Psihologija rada kao profesija: područja djelovanja i mogućnosti zaposlenja u Bosni i Hercegovini.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Petz, B. (1987). <i>Psihologija rada</i> . Zagreb: Školska knjiga.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Chmiel, N. (2000). <i>Introduction to work and organizational psychology: a European perspective</i> . Blackwell Publishers. 2. Warr, P. (Ed.) (2002). <i>Psychology at Work</i> (Fifth Edition). Peguin Books. 3. Radovi iz tekuće i znanstvene periodike.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Uvod u kliničku psihologiju, FIL PSI 320
Semestar, broj sati i broj bodova: VI semestar; 2 P; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Studenti će upoznati specifična područja kliničke psihologije i osnovna područja rada kliničkog psihologa. Razumjet će probleme i kriterije normalnog i abnormalnog ponašanja i doživljavanja, te prepoznati odstupanja od normalnog funkcioniranja. Upoznat će osnovne modele (paradigme) u kliničkoj psihologiji, te suvremene tendencije ka njihovoj integraciji. Upoznat će se sa osnovnim metodama kliničke procjene i sa osnovnim tipovima kliničkih intervencija.
Sadržaj predmeta: Definicija, predmet i historijski razvoj kliničke psihologije, sličnosti i razlike u odnosu na srodne discipline. Područja rada kliničkog psihologa, posebnosti istraživanja u kliničkoj psihologiji. Pojam, modeli i kriteriji normalnog i abnormalnog ponašanja i doživljavanja. Osnovni teorijski modeli u kliničkoj psihologiji. Osnovne faze i metode kliničke procjene i osnovne karakteristike različitih kliničkih intervencija. Pregled specifičnih područja u kliničkoj psihologiji.
Preduvjeti za upis predmeta: položeni ispiti iz predmeta Uvod u psihopatologiju FIL PSI 315 i Uvod u psihologiju ličnosti FIL PSI 311
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura 1. Biro, M., Butollo, W. (ur.) (2003). <i>Klinička psihologija</i> , Novi Sad: Katedra za kliničku psihologiju, Ludvig Maximilians Univerzität i Futura publikacije. 2. Nietzel, M. T., Bernstein, D. A., Milich, A. (2001). <i>Uvod u kliničku psihologiju</i> . Jastrebarsko: Naklada Slap.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Davison G. C., Neale, J. M. (1999). <i>Psihologija abnormalnog doživljavanja i ponašanja</i> (odabrana poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Istraživanja u psihologiji ličnosti FIL PSI 370
Semestar, broj sati i broj bodova: VI semestar; 1S + 1V; 2 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i seminar
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: studenti će se upoznati sa suvremenim, znanstveno provjerljivim modelima u psihologiji ličnosti, te će biti osposobljeni da konstruiraju nacrt istraživanja i sprovode istraživanja iz psihologije ličnosti
Sadržaj predmeta: Pregled metoda koje se koriste u psihologiji ličnosti. Osnove konstruiranja istraživačkog nacrta. Fiziološka domena ličnosti - Sheldonov fiziološki pristup ličnosti. Kognitivna domena ličnosti – Witkinova teorija ovisnosti o polju. Teorija nivoa konstrukata. Lokus kontrole i teorije atribucije. Značaj percepcije u otkrivanju ličnosti. Značaj emocija u otkrivanju ličnosti. Petofaktorski model ličnosti – odnos između BFM i NEO – P – R. Ispitivanje selfa – kognitivne sheme i asocijativne mreže. Self u Bowerovoj teoriji pamćenja. Presentacija znanstvenih članaka. Provođenje znanstvenog praktikuma iz psihologije ličnosti.
Preduvjeti za upis predmeta: položeni ispiti iz predmeta Uvod u psihologiju ličnosti FIL PSI 311
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Kardum, I (1994). <i>Emocionalna stanja i karakteristike ličnosti</i>. Godišnjak Odsjeka za psihologiju, Pedagoški fakultet Sveučilište u Rijeci (3) 73 – 94.2. Knežević, G., Džamonja – Ignjatović, T., Đurić – Jočić, D. (2004). <i>Petofaktorski model ličnosti</i>. Beograd: Centar za primenjenu psihologiju.3. Lacković – Grgin, K. (1994). <i>Samopoimanje mladih</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap.4. Larsen, R. J., Buss, D. M. (2007). <i>Psihologija ličnosti: domene znanja o ljudskoj prirodi</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap.5. Milas, G. (2005). <i>Metode istraživanja u psihologiji i drugim društvenim znanostima</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap.6. Wiggins, J. S. (1996). <i>The Five Factor Model of Personality</i>. London: The Guilford Press.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Psihologija u zajednici, FIL PSI 464
Semestar, broj sati i broj bodova: VI. semestar; 1P + 1S; 2 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i seminar
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Studenti će upoznati temeljne pojmove iz područja psihologije u zajednici. Na informativnoj razini studenti će steći znanja o vrstama preventivnih programa, ulozi psihologa u zajednici te značaju etičkih načela u oblasti prevencije. Studenti će naučiti istraživačke metode i postupke evaluacije primarnopreventivnog rada, što će ih osposobiti za planiranje i provođenje preventivnih programa.
Sadržaj predmeta: Temelji i osnovni principi psihologije u zajednici. Teorijski koncepti kao temelj za razvoj teorije psihologije u zajednici. Psihološki problemi u zajednici. Teorija etiketiranja. Prevencija (primarna, sekundarna i tercijarna prevencija te novi sistem kategorizacije tipova prevencije). Preventivni programi u zajednici. Programi primarne prevencije. Istraživanja i evaluacija primarnopreventivnog rada. Etika primarne prevencije. Razumijevanje različitosti među ljudima. Socijalna podrška i grupe za samopomoći. Psiholog u zajednici. Nastava se provodi kroz predavanja i seminare u jednom semestru, s tim da je nastavu moguće izvoditi kondenzirano putem niza koncentriranih predavanja.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Levine, M., Perkins, D. V. (1997). <i>Principles of Community Psychology, Perspectives and Applications</i> (odabrana poglavlja). New York: Oxford University Press. 2. Orford, J. (1992). <i>Community Psychology, Theory and Practice</i> (odabrana poglavlja). New York: John Wiley & Sons. 3. Scileppi, J. A., Teed, E. L., Torres, R. D. (2000). <i>Community Psychology. A Common Sense Approach to Mental Health</i> . New Jersey: Prentice Hall.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Dalton, J. H., Elias, M. J., Wandersman, A. (2001). <i>Community Psychology, Linking Individuals and Communities</i> (odabrana poglavlja). US: Wadsworth Thomson Learning. 2. Radovi iz tekuće i znanstvene periodike.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Psihologija boli, FIL PSI 361
Semestar, broj sati i broj bodova: V. semestar; 2 P; 2 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Ciljevi su kolegija da studenti nauče kako se psihologija, kao znanost i struka, teorijski i praktično odnosi prema doživljaju boli. Polaznici trebaju usvojiti specifična znanja o prirodi boli.
Sadržaj predmeta: U okviru kolegija sustavno se prolazi kroz slijedeće teme: Značenje sintagme 'psihologija boli'. Biološke osnove boli. Teorije boli. Mjerenje boli. Kontekstualne osobitosti doživljaja boli. Individualne razlike u doživljaju boli (spol, osobine ličnosti, kulturne i rasne razlike). Placebo efekt kod boli. Psihološka stanja i bol (emocije, pažnja). Kronična bol i načini suočavanja. Psihološki tretmani boli.
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta FIL PSI 117 Biološka psihologija 2
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Hadjistavropoulos, T., Craig, K. D. (Eds.) (2004). <i>Pain. Psychological Perspectives</i> . London: LEA. 2. Havelka, M. (ur.) (1998). <i>Zdravstvena psihologija</i> . Jastrebarsko: Naklada Slap. 3. Melzack, R., Wall, P. D. (1996). <i>The challenge of pain</i> . Penguin Books. 4. Price, D. D. (1999). <i>Psychological Mechanisms of Pain and Analgesia</i> . Progress in Pain Research and Management. Vol. 15. Seattle: IASP Press.

M. Havelka

ODSJEK ZA PSIHLOGIJU
JEDNOPREDMETNI STUDIJ
DRUGI CIKLUS STUDIJA

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Edukacijska psihologija: učenje i poučavanje, FIL PSI 411
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar; 2P + 1S + 2V; 6 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Studenti će upoznati glavne pojmove, teorijske modele i metode istraživanja u području učenja i poučavanja. Studenti će moći objasniti odnos između procesa učenja i poučavanja. Upoznat će različite pristupe poučavanju te njihove prednosti i ograničenja. U radu sa učenicima i nastavnicima, studenti će moći primijeniti postupke za poticanje razvoja strategija i tehnika učenja te vještina poučavanja. Također, studenti će moći primjenjivati postupke za provjeru i procjenu školskog postignuća, a očekuje se i da ovladaju evaluacijom rada nastavnika i ispitivanjem pripremljenosti djece za polazak u osnovnu školu.
Sadržaj predmeta: Ciljevi, metode i tehnike istraživanja u edukacijskoj psihologiji. Teorijski pristupi procesu učenja i njihova primjena u školskom kontekstu. Pokazatelji djelotvornosti poučavanja. Pristupi poučavanju. Metode poučavanja. Poučavanje specifičnih sadržaja: čitanje i pisanje, rješavanje matematičkih problema, prirodne znanosti. Poučavanje vještina učenja. Procjenjivanje i mjerenje školskog postignuća učenika. Evaluacija rada nastavnika. Pripremljenost djece za polazak u osnovnu školu.
Preduvjeti za upis predmeta: nema.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Cohen, L., Manion, L., Morrison, K. (2005). <i>Metode obrazovnih istraživanja</i> . Jastrebarsko: Naklada Slap. 2. Hitrec, G. (1991). <i>Kako pripremiti dijete za školu</i> (odabrana poglavlja). Zagreb: Školska knjiga. 3. Vizek-Vidović, V., Rijavec, M., Vlahović-Štetić, V., Miljković, D. (2003). <i>Psihologija obrazovanja</i> (odabrana poglavlja). Zagreb: IEP. 4. Woolfolk, A. (2010). <i>Educational Psychology</i> . Eleventh Edition (odabrana poglavlja). Boston: Allyn and Bacon.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Čudina-Obradović, M. (2004). <i>Kad kraljevna piše kraljeviću: psihološki temelji učenja čitanja i pisanja</i> . Zagreb: Korak po korak. 2. Grgin, T. (2001). <i>Školsko ocjenjivanje znanja</i> . Jastrebarsko: Naklada Slap. 3. Liebeck, P. (1995). <i>Kako djeca uče matematiku?</i> Zagreb: Educa. 4. Schunk, D. H. (2000). <i>Learning theories: an educational perspective</i> . Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall. 5. Slavin, R. E. (2009). <i>Educational psychology – theory and practice</i> . 9th ed. New York: Allyn and Bacon.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Klinička procjena, FIL PSI 413
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar; 2P + 2V; 6 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Studenti će se upoznati sa specifičnim tehnikama i metodama kliničke procjene i razumjeti probleme u klasifikaciji i dijagnostici poremećaja. Naučit će klasificirati pojedine aspekte funkcioniranja kao odstupajuće ili normalne. Steći će vještine primjene različitih metoda procjene: bit će osposobljeni za provođenje kliničkog intervjua, te za opažanje i primjenu kliničkih mjernih instrumenata. Naučit će interpretirati i integrirati dobivene podatke te napisati nalaz i mišljenje psihologa, uz poštivanje osnovnih etičkih principa u kliničkoj procjeni.
Sadržaj predmeta: Ciljevi kliničke procjene. Predmet uključuje procjenu sposobnosti, ličnosti i neuropsihološku procjenu. Procjena zasnovana na DSM i MKB klasifikacionim sistemima, kritika dijagnostike koja je isključivo kategorijalna. Upoznavanje s psihologijskim mjernim instrumentima i tehnikama koje se primjenjuju u kliničkoj praksi: klinički intervju, kliničko opažanje i drugi psihologijski mjerni instrumenti. Integracija podataka kliničke procjene. Pisanje (i etika) nalaza i mišljenja psihologa. Saopćavanje podataka i rezultata procjene.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Biro, M., Butollo, W. (ur.) (2003). <i>Klinička psihologija</i>, Novi Sad: Katedra za kliničku psihologiju, Ludvig Maximilians Univerzität i Futura publikacije.2. Davison G. C., Neale J. M. (1999). <i>Psihologija abnormalnog doživljavanja i ponašanja</i> (odabrana poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap.3. Galić, S. (2002). <i>Neuropsihologijska procjena</i> (odabrana poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap.4. Groth-Marnath, G. (1997). <i>Handbook of Psychological Assessment</i>. New York: Wiley & Sons.5. Morrison, J. (1995). <i>The first interview</i>. New York: Guilford Publication.6. Nietzel, M. T., Bernstein, D. A., Milich, A. (2001). <i>Uvod u Kliničku psihologiju</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Pojedinaac i socijalne interakcije, FIL PSI 414
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar; 2P + 2V; 6 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezni
Ciljevi predmeta: Na ovom kolegiju studenti će steći znanja koja će im omogućiti razumijevanje specifičnih uloga i značaja odnosa s drugima u različitim aspektima individualnog i socijalnog funkcioniranja.
Sadržaj predmeta: Socijalna interakcija. Načela recipročnosti i selektivnosti. Motivi i posljedice udruživanja i vezivanja s drugima. Usamljenost i izolacija. Privrženost i stilovi vezivanja. Međuljudska privlačnost. Razvoj intimnih veza. Tipovi veza. Komunikacija i samootkrivanje u različitim tipovima veza. Sukobi i prekid. Strategije rješavanja sukoba. Ljubomora. Agresivno ponašanje. Teorije agresivnosti. Prosocijalno ponašanje i altruizam.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Adams, J. M., Jones, W. H. (1999). <i>The handbook of interpersonal commitment and relationship stability</i>. New York: Kluwer Academic/Plenus.2. Gilbert, D. T., Fiske, S. T., Lindzey, G. (1998). <i>The handbook of social psychology</i>. New York: McGraw Hill. Str. 193–316.3. Hewstone, M., Stroebe, W. (2003). <i>Socijalna psihologija</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap. Str. 237–340.4. Pennington, D. (1996). <i>Osnove socijalne psihologije</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap. Str. 186–212.5. Raboteg-Šarić, Z. (1995). <i>Psihologija altruizma</i>. Zagreb: Alinea.6. Radovi iz tekuće znanstvene i primijenjene periodike.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Psihopatologija, FIL PSI 415
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar; 2P + 1S; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Osnovni cilj predmeta je da se studenti upoznaju s osnovnim opštim i specifičnim pitanjima istraživanja i razumijevanja psihičkih poremećaja važnih za kliničku praksu, s njihovom epidemiologijom, etiološkim faktorima, kliničkom slikom, dijagnostičkim kriterijima te diferencijalnom dijagnozom.
Sadržaj predmeta: Organski mentalni poremećaji (delirij, demencije). Ovisnosti o psihoaktivnim supstancama. Shizofrenija. Afektivni poremećaji. Anksiozni poremećaji (generalizirani, panični, fobije itd.). Reakcije na stres i poremećaji prilagođavanja. Somatoformni poremećaji (somatizacijski, konverzivni itd.). Disocijativni poremećaji (amnestički, fuga, višestruka ličnost itd.). Poremećaji spavanja, hranjenja i seksualnosti. Poremećaji ličnosti. Starenje i psihički poremećaji.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Davison, G. C., Neale, J. M. (1999). <i>Psihologija abnormalnog doživljavanja i ponašanja</i> (određena poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap. 2. Jakovljević, M. (1995). <i>Psihijatrija</i> . Samobor: TIP A.G. Matoš. 3. Kecmanović, D. (1989). <i>Psihijatrija, tom I i II</i> (određena poglavlja). Beograd – Zagreb – Sarajevo: Medicinska knjiga – Svjetlost.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Psiholog u skrbi za starije ljude, FIL PSI 467
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar; 1P+1S; 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i seminar
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Usvojiti znanja o faktorima koji djeluju na proces starenja te o promjenama u procesu starenja. Upoznati primjerene istraživačke metode i postupke za proučavanje procesa starenja i starosti. Primijeniti znanja o starenju i starosti u sprečavanju i umanjivanju nepovoljnih učinaka starenja odnosno u poboljšanju kvalitete življenja u starosti.
Sadržaj predmeta: Starenje i starost naroda i pojedinca. Teorije starenja. Metode i metodološki problemi istraživanja starosti i starenja. Promjene u sposobnostima: tjelesnim, senzornim, motoričkim, kognitivnim. Ličnost i starenje. Prilagodba na starenje. Promjene u socijalnim odnosima: obitelj, društvo, umirovljenje. Posebni problemi starijih osoba: depresija, demencija, nemoć. Uspješno starenje. Modeli skrbi za starije ljude: institucionalni i vaninstitucionalni. Komunikacija sa starijim osobama. Uloga psihologa u skrbi za starije ljude.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Berk, L. (2008). <i>Psihologija cjeloživotnog razvoja</i> (određena poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap.2. Despot-Lučanin, J. (2003). <i>Iskustvo starenja</i> (pogl. 1–2, 10). Jastrebarsko: Naklada Slap.3. Despot-Lučanin, J. (1998). Zdravstvena psihologija i starenje. U: Havelka, M. (ur.) <i>Zdravstvena psihologija</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap.4. Schaie, K. W., Willis, S. L. (2001). <i>Psihologija odrasle dobi i starenja</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap.5. Radovi iz tekuće i znanstvene periodike

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Psihologija sporta, FIL PSI 462
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar; 2P; 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Studenti će dobiti temeljna znanja iz psihologije sporta, steći uvid u ulogu psiholoških činioca u trenažnom procesu, sportskom uspjehu i neuspjehu, te se upoznati sa osnovnim principima savjetodavnog, edukativnog i terapijskog rada u sportu.
Sadržaj predmeta: Definicija i predmet psihologije sporta. Specifični problemi psihologije sporta. Mjesto psihologije sporta u okviru ostalih psiholoških disciplina. Komponente uspješnosti u sportskoj aktivnosti. Utjecaj sposobnosti na sportsku uspješnost: analiza efikasnosti sportista, analiza kognitivnog opterećenja sportske aktivnosti, analiza mogućeg djelovanja sportske aktivnosti na razvoj kognitivnih sposobnosti. Mentalni razvoj djece kroz sport. Psihološke osobine različitih uzrasnih kategorija sportista. Utjecaj osobina ličnosti na sportsku uspješnost: moralnost, anksioznost, inferiornost, superiornost, agresivnost, motivacija. Mentalne sposobnosti odgovorne za uspjeh u sportu, analiza opterećenja sportske aktivnosti, karakteristike ličnosti sportiste, utjecaj sportske aktivnosti na razvoj i promjene osobina ličnosti. Grupni procesi i interakcija u sportskoj grupi. Kohezija grupe. Uloga trenera. Komunikacija u sportu. Poremećaji hranjenja kod sportista. Zloupotreba supstanci. Doping. Iscrpljenost i pretjerano treniranje. Roditelji sportista u sportu. Psihoterapija u sportu. Psihološke vještine treninga. Psihološka priprema. PST.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Bajraktarević, J. (2004). <i>Tajne uspjeha u sportu, teorija i empirija</i>. Sarajevo: Prosperitet.2. Lazarević, Lj. (1987). <i>Psihološke osnove fizičke kulture</i>. Beograd: Partizan.3. Lazarević, Lj. (1994). <i>Psihološka priprema sportista</i>. Beograd.4. Murphy, S. (1995). <i>Sport Psychology Interventions</i>. Champaign: Human Kinetics.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Psihologija persuazije i propagande FIL PSI 468
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar; 1P + 1S; 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i seminar
Status permate: izborni
Cilj predmeta: Na ovom kolegiju studenti će se upoznati s temeljnim procesima nastanka i promjene stavova, te im se objasniti načela persuazivnog i propagandnog djelovanja. Studenti će biti pripremljeni za etičku primjenu načela persuazivnog i propagandnog djelovanja u psihološkoj praksi.
Sadržaj predmeta: Nastanak i promjena stavova. Struktura stava. Snaga stava. Metodološki pristupi izučavanju nastanka i promjene stavova. Persuazija i propaganda: određenje i definicija. Proces uvjeravanja kao temelj propagande. Vrste propagande. Persuazija kao komunikacija. Teorijski modeli tumačenja efekata persuazije. Uloga motivacije i afektivnih procesa. Efekti promjene stava. Tehnike suprostavljanja persuaziji i propagandi. Kontrapersuazija. Reklamiranje. Karakteristike reklama. Utjecaj medija. Načela oblikovanja medijske kampanje. Politička propaganda. Primjena načela persuazije
Preduvjeti za upis predmeta: Prednost pri upisu ovog kolegija imaju studenti sa boljom prosječnom ocjenom.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Bohner, G. (2003). Stavovi. U: M. Hewstone i Stroebe, W. Socijalna psihologija: europske perspektive. Slap: Jastrebarsko. str. 195-2342. Pratkanis, A. R. i Aronson, E. (2001). Age of propaganda: The everyday use and abuse of propaganda. NY: W.H. Freeman and Co.3. Stroebe, W. i Jonas, K. (2003). Zdravstvena psihologija: socijalnopsihologijska perspektiva. U: M. Hewstone i Stroebe, W. Socijalna psihologija: europske perspektive. Slap: Jastrebarsko. str. 459-4934. Šiber, I. (1992). Politička propaganda i politički marketing. Zagreb: Alinea.5. Šiber, I. (2003). Politički marketing. Zagreb: Politička kultura.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Ponašanje potrošača, FIL PSI 469
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar; 1P+1S; 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: seminar i vježbe
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Omogućiti studentima da razumiju psihološke, sociološke i ekonomske procese koji utječu na odluke potrošača te razmotriti njihove implikacije za organizacije, potrošače i društvenu dobrobit.
Sadržaj predmeta: Ponašanje potrošača kao akademska disciplina i primijenjena znanost. Istraživanje potrošača. Segmentacija tržišta. Potrošač kao pojedinac. Potrošači u svojim društvenim i kulturalnim sredinama. Proces donošenja odluke o kupovini Psihološka analiza procesa kupovanja: uloga vanjskih i individualnih faktora. Modeli potrošačkog ponašanja.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Schiffman, L.G., Kanuk, L.L (2004). <i>Ponašanje potrošača</i> . Mate d.o.o. Zagreb
Dodatna i preporučena literatura: 1. Engel, J. F., Blackwell, R. D. & Miniard, P. W. (1995). <i>Consumer Behavior</i> (Eight Edition). The Dryden Press. 2. Peter. P.J.. & Olson, J.C. (1996). <i>Consumer Behavior and Marketing strategy</i> (Fouth Edition). McGraw-Hill Companies, Inc. 3. Ostala literatura iz oblasti marketinga i ponašanja potrošača. 4. Radovi iz tekuće i znanstvene periodike

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Edukacijska psihologija: motivacijsko-socijalni procesi, FIL PSI 416
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar; 2P + 1S + 2V; 6 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar i vježbe
Status predmeta: obavezan
<p>Cilj predmeta: Očekuje se da će studenti moći pokazati razumijevanje teorijskih modela i metoda istraživanja u području motivacije i socijalnih procesa u školskom kontekstu. Studenti će moći objasniti i predvidjeti odnos između školskog okruženja i procesa učenja i poučavanja, kao i odnos između motivacijskih i socijalno-emocionalnih varijabli i školskog postignuća. Studenti će znati razlikovati učenike različite ciljne orijentacije u učenju, različitih očekivanja i različitog atribucijskog stila. Prepoznat će važnost interakcije učenik-nastavnik za uspješnost procesa učenja. Moći će planirati i primjenjivati postupke za utvrđivanje i poticanje motivacije za učenje uz sprečavanje nediscipline u razredu te modifikaciju nepoželjnih oblika ponašanja kod učenika.</p>
<p>Sadržaj predmeta: Školsko okruženje i učenje. Primjena teorija motivacije u školskom kontekstu. Ciljne orijentacije i motivacija. Značaj povratne informacije u školskom učenju. Interesi i emocije u školskom kontekstu. Strategije za poticanje motivacije u učenju. Nastavnička očekivanja i vođenje (upravljanje) razredom. Razredna klima. Razredna disciplina. Suočavanje s nepoželjnim ponašanjem učenika i oblikovanje poželjnih oblika ponašanja. Komunikacijski obrasci u razredu. Školsko nasilje. Suradnja s ostalim akterima obrazovnog procesa.</p>
<p>Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta FIL PSI 411 Edukacijska psihologija: učenje i poučavanje</p>
<p>Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.</p>
<p>Obavezna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ormrod, J. E. (2003). <i>Educational psychology – developing learners</i>. 4th ed. (odabrana poglavlja). Columbus: Merrill Prentice Hall. 2. Vizek-Vidović, V., Rijavec, M., Vlahović-Štetić, V., Miljković, D. (2003). <i>Psihologija obrazovanja</i> (odabrana poglavlja). Zagreb: IEP. 3. Woolfolk, A. (2010). <i>Educational Psychology</i>. Eleventh Edition (odabrana poglavlja). Boston: Allyn and Bacon.
<p>Dodatna i preporučena literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Brdar, I., Rijavec, M. (1998). <i>Što učiniti kad dijete dobije lošu ocjenu</i>. Zagreb: IEP. 2. Gossen, D. C. (1995). <i>Restitucija, preobrazba školske discipline</i>. Zagreb: Alinea. 3. Manning, M. L. i Bucher, K. (2007). <i>Classroom management</i>. Ohio: Pearson – Merrill Prentice Hall. 4. Olweus, D. (1998). <i>Nasilništvo u školi</i>. Zagreb: Educa. 5. Schunk, D.,H., Pintrich, P.,R., Meece, J.,L. (2008). <i>Motivation in Education: Theory Research and Application</i>. Englewood Clif, New Jersey: Prentice Hall. 6. Slavin, R. E. (2009). <i>Educational psychology – theory and practice</i>. 9th ed. New York: Allyn and Bacon.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Odabir i razvoj osoblja; FIL PSI 412
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar; 2P+1S+2V; 6 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osposobiti studente za stručni rad na selekciji, obrazovanju i procjenjivanju osoblja. Po završetku nastave student će znati osnove profesionalne orijentacije (informiranja i savjetovanja), provesti analizu posla, razumjet će prednosti i nedostatke različitih selekcijskih metoda i biti će u stanju planirati i provesti selekcijski program. U skladu sa strategijom promoviranja cjeloživotnog učenja, studenti će razumjeti temeljne principe profesionalnog obrazovanja, naučiti metodologiju za procjenu obrazovnih potreba i evaluaciju obrazovnih rezultata, te primjenu različitih postupaka procjene radne uspješnosti.
Sadržaj predmeta: Posao i srodni pojmovi organizacijske strukture. Metode analize posla. Selekcija i obrazovanje: pristupi prilagođavanju ljudi njihovim poslovima. Rekrutiranje, predselekcija i selekcija. Selekcijske metode: testovi sposobnosti, upitnici ličnosti, radne karakteristike i preporuke, pristupni upitnici, intervju, probni rad, centri procjene. Prednosti i nedostaci pojedinih metoda. Validacija selekcijskih programa. Valjanost prediktora za različita zanimanja: mogućnost generalizacije valjanosti. Strategije donošenja selekcijskih odluka. Pravni i etički aspekti selekcijskih odluka. Funkcije profesionalnog osposobljavanja i usavršavanja. Psihološki principi usvajanja znanja i razvoja vještina. Utvrđivanje obrazovnih potreba i razvoj programa obrazovanja radnih ljudi. Metode i tehnike obrazovanja radnih ljudi. Evaluacija obrazovnih programa. Obrazovanje i organizacijska uspješnost. Procjenjivanje radne uspješnosti: Ciljevi i metode. Izvori pogrešaka pri procjenjivanju i načini njihova smanjivanja. Povratne informacije.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Bahtijarević-Šiber, F. (1999). <i>Management ljudskih potencijala</i>. Zagreb: Golden marketing, (relevantna poglavlja).2. Vujić, D. (2000). Menadžment ljudskih resursa i kvalitet: ljudi – ključ kvaliteta i uspjeha. Centar za primijenjenu psihologiju Društva psihologa Srbije3. Muchinsky, P.M. (2000). <i>Psychology applied to work</i> (6th ed). Belmont, CA: Wadsworth. (poglavlja 2, 3, 4, 5, 6 i 7).4. Robbins, S.P. (1998). <i>Organizational behaviour</i>. 8th ed. Prentice Hall International Inc., New Jersey

Dodatna i preporučena literatura:

1. Husremović, Dž. i autori (2008). Tim za uspjeh: praktični vodič za upravljanje ljudskim potencijalima. proMENTE socijalna istraživanja, Privredna komora Federacije BiH i Republike Srpske
2. Holland, J.L., (1992). *Making Vocational Choices: A Theory of Vocational*
 - a. *Personalities and Work Environments*. Odessa, FL: Psychological Assessment Resources.
3. Dunnette, M.D. i Hough, L.M. (eds.) (1991). *Handbook of industrial and organizational psychology* (volume 2). Palo Alto, CA: Consulting Psychologists Press.
4. O*NET OnLine. <http://online.onetcenter.org/> i
5. Radovi iz tekuće i znanstvene periodike

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Savjetovanje i psihoterapija, FIL PSI 427
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar; 2P + 2V; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Cilj je upoznati studente sa osnovnim ciljevima i svrhom savjetovanja i psihoterapije, specifičnostima grupnog rada i intervencija u kriznim situacijama; educirati ih o etičkim načelima i dilemama u savjetovanju i psihoterapiji kao i o faktorima koji utječu na formiranje odnosa između klijenta i terapeuta, te na ishod tretmana. Studenti će steći osnovna znanja o modelima, problemima i rezultatima istraživanja efikasnosti psihoterapije. Također, u okviru ovog predmeta, studenti će se upoznati sa teorijskim i praktičnim osnovama najvažnijih pravaca u psihološkom savjetovanju i psihoterapiji, razumjet će osnove terapijskog procesa, te područja primjene, doprinose i ograničenja svakog od pravaca. Usvojiti će znanja o glavnim terapijskim tehnikama i postupcima svakog pristupa, a uvježbavat će i vještine primjene jednostavnijih tehnika tipičnih za svaki psihoterapijski pravac.
Sadržaj predmeta: Pregled kliničkih intervencija i definiranje osnovnih pojmova: savjetovanje i psihoterapija; specifičnosti grupnog rada i kriznih intervencija. Etički principi u savjetovanju i psihoterapiji. Terapijski ugovor i uspostavljanje terapijskog odnosa. Tok/faze savjetovanja i psihoterapije; definiranje terapijskih ciljeva, planiranje tretmana. Istraživanja efikasnosti psihoterapije: metodologija i rezultati. Psihoanalitički pristup. Bihevioralni i kognitivno-bihevioralni pristup. Fenomenološki pristup. Obiteljska terapija. Integrativno stajalište.
Preduvjeti za upis predmeta: položeni ispiti iz predmeta: FIL PSI 415 Psihopatologija, FIL PSI 413 Klinička procjena.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Arambašić, L. (1996). Savjetovanje, u: J. Pregrad (ur.) <i>Stres, trauma, oporavak</i> . Društvo za psihološku pomoć, Zagreb, str. 63.-86. 2. Biro, M., Butollo, W. (ur.) (2003). <i>Klinička psihologija</i> . Novi Sad: Katedra za kliničku psihologiju, Ludvig Maximilians Univerzität i Futura publikacije. 3. Corey, G. (2004). <i>Teorija i praksa psihološkog savjetovanja i psihoterapije</i> . Jastrebarsko: Naklada Slap. 4. Nietzel, M. T., Bernstein, D. A., Milich, A. (2001). <i>Uvod u Kliničku psihologiju</i> . Jastrebarsko: Naklada Slap.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Egan, G. (1998). <i>The skilled helper, A problem-management approach to helping</i> . Pacific Grove: Brooks/Cole. 2. Nelson-Jones, R. (2007). <i>Praktične vještine u psihološkom savjetovanju i pomaganju</i> . Jastrebarsko: Naklada Slap.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Psihologija grupa i međugrupnih odnosa, FIL PSI 419
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar; 2P + 2V; 6 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezni
Ciljevi predmeta: Upoznati studente s teorijskim i empirijskim spoznajama o osobinama grupa i karakteristikama međugrupnih odnosa. Ove spoznaje omogućit će im razumijevanje ponašanja ljudi u grupi i međugrupnim kontaktima, te će na taj način biti pripremljeni za preventivno djelovanje na disfunkcionalne oblike ponašanja u grupnom kontekstu.
Sadržaj predmeta: Pojedinci i grupe. Odnosi međuzavisnosti. Razvoj i funkcije grupnih normi. Struktura grupe i utjecaj grupe: kohezivnost grupe, uloga i status. Posljedice preuzimanja uloge. Vodstvo. Komunikacijska struktura grupe: socijalna facilitacija i inhibicija. Socijalna kompenzacija. Grupno donošenje odluka. Socijalna identifikacija i međugrupna diskriminacija. Predrasude. Etnicitet, patriotizam i nacionalizam. Pregovaranje i posredovanje. Ublažavanje i otklanjanje sukoba među grupama.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Brown, R. (2004). <i>Grupni odnosi</i> . Jastrebarsko: Naklada Slap. Str. 23–117, 193–257, 309–357. 2. Gahagan, J. (1978). <i>Interpersonalno i grupno ponašanje</i> . Beograd: Nolit. 3. Hewstone, M., Stroebe, W. (2003) <i>Socijalna psihologija</i> . Jastrebarsko: Naklada Slap. Str. 345–453. 4. Pennigton, D. (1996). <i>Osnove socijalne psihologije</i> . Jastrebarsko: Naklada Slap. Str. 272–294. 5. Stangor, C. (2003). <i>Social groups in action and interaction</i> . New York: Psychology Press. 6. Radovi iz tekuće znanstvene i primijenjene periodike.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Psihologija u marketingu, FIL PSI 564
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar; 2P; 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Osposobiti studente za učešće u marketinškim istraživanjima i evaluaciji marketinških strategija i kampanja, te za učešće u pripremama i provođenju marketinških kampanja.
Sadržaj predmeta: Definicija i određenje marketinga i psihologije u marketingu. Istraživanja u marketingu. Kvantitativna i kvalitativna istraživanja. Psihološka analiza procesa kupovanja: uloga vanjskih i individualnih faktora. Modeli potrošačkog ponašanja. Analiza kupovnog procesa. Strategije u marketingu. Evaluacija marketinških strategija i kampanja.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Tihi, B. (2005) <i>Istraživanja u marketingu</i>. Ekonomski fakultet u Sarajevu2. Loudon, David L., Della Bitta, Albert, J. <i>Consumer behaviour. Concepts and applications-fourth edition</i> (1993). McGraw – Hill Inc.3. Burns, Alvin C., Bush, Ronald F. <i>Marketing research – third edition</i>. (2000) Prentice Hall, New Jersey
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Engel, J. F., Blackwell, R. D. & Miniard, P. W. (1995). <i>Consumer Behavior</i> (Eight Edition). The Dryden Press.2. Peter, P.J. & Olson, J.C. (1996). <i>Consumer Behavior and Marketing strategy</i> (Fourth Edition). McGraw-Hill Companies, Inc.3. Kotler, P., & Armstrong, G. (2001). <i>Principles of Marketing</i> (Ninth Edition).4. Ostala literatura iz oblasti marketinga i ponašanja potrošača. <p>Radovi iz tekuće i znanstvene periodike</p>

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Politička psihologija, FIL PSI 466
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar; 2P; 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Upoznavanje s psihološkim aspektima političkih fenomena kao i proučavanje politološkog aspekta psiholoških fenomena.
Sadržaj predmeta: Predmet, teorije i metode političke psihologije. Predmet socijalne psihologije. Teorijski pristupi psihologije značajni za političku psihologiju. Metode političke psihologije. Politički stavovi. Psihologija nacionalnih i međunacionalnih odnosa. Ličnost i politika. Politička kultura. Autoritarna ličnost. Konformizam. Psihologija grupe. Psihološki aspekti socijalnih pokreta. Psihološke dimenzije socijalne strukture. Psihologija vođe i vođstva u politici. Psihologija političkog ponašanja. Motivacijska dimenzija političkog ponašanja. Odlučivanje i konflikt. Psihologija propagande. Ratna propaganda.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Ajduković, M., Pećnik, N. (1994). <i>Nenasilno rješavanje sukoba</i> . Zagreb: Alinea. 2. Heap, K. (1985). <i>Group work process: theory and practice</i> . Oxford: Oxford University Press. 3. Pruitt, D. G., Carnevale, P. J. (1993). <i>Negotiation in social conflict</i> . Pacific Grove, CA: Brooks/Cole. 4. Stroebe, W., Kruglanski, A., Bar-Tal, D., Hewstone, M. (Eds.) (1988). <i>The social psychology of intergroup conflict</i> . New York: Springer-Verlag. 5. Šiber, I. (1998). <i>Osnove političke psihologije</i> . Zagreb: Politička kultura. 6. Worchell, S., Austin, W. G. (Eds.) (1986). <i>Psychology of intergroup relations</i> . Chicago: Nelson-Hall.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Psihologija roditeljstva, FIL PSI 461
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar; 1P+1S; 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i seminar
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Upoznavanje s psihologijom roditeljstva i razumijevanje složenosti i važnosti uloge majke i oca u suvremenim društvenim okolnostima. Poznavanje utjecaja roditeljskog ponašanja na dječiji razvoj te utjecaja roditeljstva na razvoj u odrasloj dobi. Kroz sadržaje kolegija studenti će se osposobiti za promoviranje optimalnih roditeljskih ponašanja u budućem profesionalnom radu.
Sadržaj predmeta: Determinante roditeljskog ponašanja (karakteristike roditelja, karakteristike djeteta). Individualne razlike u roditeljskom ponašanju (dimenzije i stilovi roditeljskog ponašanja). Tranzicija u roditeljsku ulogu i faze roditeljstva (roditeljstvo s djetetom dojenačke, predškolske, rane školske i adolescentne dobi; roditeljstvo i odrasla djeca). Utjecaj roditeljskog ponašanja na dječije ponašanje i razvoj. Roditeljska uloga i osobni razvoj. Odnosi između roditeljske i drugih životnih uloga. Neplodnost i život bez djece. Roditeljstvo u specifičnim okolnostima (maloljetni roditelji, jednoroditeljske i rekonstituirane obitelji, roditelji djece s posebnim potrebama, udomiteljstvo i posvojenje). Edukacija roditelja.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Čudina-Obradović, M., Obradović, J. (2006). <i>Psihologija braka i obitelji</i>. Zagreb: Golden marketing.2. Delač-Hrupelj, J., Miljković, D., Lugomer Armano G. (2000). <i>Lijepo je biti roditelj</i>. Zagreb: Creativa.3. Bornstein, M. H. (2002) <i>Handbook of parenting</i>. Vol. 1-5. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.4. Brooks, J. B. (2001) <i>Parenting</i>. 3rd ed. Mountain View, CA: Mayfield Publishing Co.5. Hoghugh, M., Long, N. (Eds.) (2005) <i>Handbook of parenting: Theory, research and practice</i>. SAGE.6. Martin, C. A., Colbert, K. K. (1997) <i>Parenting: A life span perspective</i>. NY: McGraw-Hill.7. Radovi iz tekuće i znanstvene periodike

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Motivacija i radno ponašanje, FIL PSI 517
Semestar, broj sati i broj bodova: III. semestar; 2P+1S+2V; 6 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Razumjeti proces radne motivacije i naučiti različite pristupe motiviranju zaposlenika u organizacijama. Student će upoznati glavne teorije motivacije za rad, naučit će mjeriti stavove prema radu i razumjet će kako oblikovanje posla, sistemi nagrađivanja i rukovodna praksa utiču na motivaciju i radno ponašanje.
Sadržaj predmeta: Motivacija i radna uspješnost. Pregled glavnih faktora koji utječu na motivaciju za rad. Teorije motivacije za rad: Maslowljeva teorija hijerarhije potreba, Herzbergova dvo-faktorska teorija, McClellandova teorija potrebe za postignućem, teorija očekivanja, teorija jednakosti, teorija postavljanja ciljeva. Implikacije pojedinih teorija za strategije motiviranja ljudi. Stavovi prema radu: zaokupljenost radom, organizacijska odanost, zadovoljstvo u poslu. Radne vrijednosti. Stavovi i radni učinak. Posljedice nepovoljnih stavova: izostanci, fluktuacija, zakašnjavanje, devijantno ponašanje. Organizacija rada i motivacija: tradicionalni pristupi, noviji pristupi. Model karakteristika posla i načela obogaćenja rada. Nove tehnologije i oblikovanje rada. Sustavi raspodjele plaće. Metode procjene poslova. Oblikovanje poticajnog sustava nagrađivanja. Vođenje i rukovođenje: teoretski pristupi razumijevanju vodstva. Stilovi rukovođenja. Motivacijske implikacije različitih stilova vodstva. Rukovođenje postavljanjem ciljeva. Rukovođenje koje potiče inicijativu osoblja. Međukulturalni aspekti motivacije za rad i njihove implikacije.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Bahtijarević-Šiber, F. (1999). <i>Management ljudskih potencijala</i>. Zagreb: Golden marketing. (relevantna poglavlja).2. Muchinsky, P.M. (2000). <i>Psychology applied to work</i> (6th ed). Belmont, CA: Wadsworth. (poglavlja 8, 9, 10, 11, 12).3. Robbins, S.P., Judge, T.A. (2009). <i>Organizaijsko ponašanje</i>. 12th ed. Mate d.o.o. Zagreb
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Husremović, Dž. i autori (2008). <i>Tim za uspjeh: praktični vodič za upravljanje ljudskim potencijalima</i>. proMENTE socijalna istraživanja, Privredna komora Federacije BiH i Republike Srpske2. Kanfer, R. (1990). <i>Motivation Theory and Industrial and Organizational Psychology</i>. In Dunnette, M.D. i Hough, L.M. (eds.) <i>Handbook of Industrial and Organizational Psychology</i> (Volume 2). Palo Alto, CA: Consulting Psychologists Press.3. Steers, R.M. i Porter, L.W. (1991). <i>Motivation and Work Behavior</i>. McGraw-Hill.4. Radovi iz tekuće i znanstvene periodike

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Razvojna psihopatologija, FIL PSI 562
Semestar, broj sati i broj bodova: III. semestar; 2P + 2V; 6 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente sa općim i specifičnim znanjima i istraživanjima u području razvojne psihopatologije. Studenti će se upoznati s procjenom, dijagnostičkim kriterijima, kao i s mogućnostima tretmana specifičnih poremećaja u razdoblju djetinjstva i adolescencije.
Sadržaj predmeta: Rizični i zaštitni faktori u razvoju psihopatologije. Odnos psihopatologije i normalnog razvoja. Prevencija psihopatologije u djetinjstvu i adolescenciji. Učestalost psihopatologije kod djece i adolescenata. Opis kliničke slike, tehnike procjene i mogućnost tretmana nekih od tipičnih poremećaja u djetinjstvu i adolescenciji (internalizirani poremećaji, eksternalizirani poremećaji, specifični poremećaji razvojne dobi, pervazivni razvojni poremećaji).
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Wenar, C. (2003). <i>Razvojna psihopatologija i psihijatrija</i> . Jastrebarsko: Naklada Slap.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Davison, G. C., Neale J. M. (1999). <i>Psihologija abnormalnog doživljavanja i ponašanja</i> (određena poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap. 2. Jakovljević, M. (1995). <i>Psihijatrija</i> . Samobor: TIP A. G. Matoš. 3. Kecmanović, D. (1989). <i>Psihijatrija, tom I i II</i> (određena poglavlja). Beograd – Zagreb – Sarajevo: Medicinska knjiga – Svjetlost.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Udomiteljstvo: skrb o djeci izvan vlastite obitelji FIL PSI 571
Semestar, broj sati i broj bodova: III. semestar; 2P+1S; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar i vježbe
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Upoznavanje sa aktualnim problemima udomiteljstva i razumijevanje složenosti i važnosti uloge stručnjaka u procesu udomljenja. Poznavanje psihosocijalnih aspekata udomiteljstva, te rizika koji su najčešće prisutni u razvoju djece koja se udomljuvaju i koji prethode izdvajanju djeteta iz biološke obitelji. Kroz sadržaj kolegija studenti će se upoznati sa trenutačnim stanjem udomiteljske skrbi u BiH, s posebnim osvrtom na nedostatke postojećeg sistema i mogućnostima njegova poboljšanja.
Sadržaj predmeta: Funkcioniranje obitelji i važnost obitelji za razvoj djece u udomiteljstvu. Razvoj i potrebe djeteta u kontekstu udomiteljstva. Rizici u razvoju djece koja se udomljuju. Emocionalni problemi i problemi u ponašanju djece koja se smještaju u udomiteljsku obitelj. Potrebe i uloge djece udomiteljske i biološke obitelji, te stručnjaka u procesu udomljenja. Specijalizirano udomiteljstvo za djecu s teškoćama. Udomiteljstvo u BiH: sistem i postojeće stanje.
Preduvjeti za upis: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Brajša-Žganec, A., Keresteš, G., Kuterovac Jagodić, G. (2005). <i>Udomiteljstvo: skrb o djeci izvan vlastite obitelji</i> . Udruga za inicijative u socijalnoj politici, Zagreb.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Barber, J.G., Delfabbro, P.H.(2004). <i>Children in Foster Care</i> . Routledge, London. 2. Golding, K.S. (2008). <i>Nurturing Attachments: Supporting Children who are Fostered or Adopted</i> . Jessica Kingsley Publishers, London 3. Guishard-Pine, J., McCall, S. & Hamilton, L. (2007). <i>Understanding Looked After Children: An Introduction to Psychology for Foster Care</i> . Jessica Kingsley Publishers, London 4. Silverstein, D.N., Livingston-Smith, S. (2009). <i>Siblings in Adoption and Foster Care: Traumatic Separations and Honored Connections</i> . Greenwood Publishing Group, Inc. 5. Vasta, R., Haith, M.M. & Miller, S.A. (1998). <i>Dječja psihologija (određena poglavlja)</i> . Jastrebarsko: Naklada Slap. 6. Radovi iz tekuće i znanstvene periodike

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Multivarijantne analize, FIL PSI 572
Semestar, broj sati i broj bodova: IV. semestar; 1P + 2V; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Osposobiti studente za samostalni odabir, ocjenu adekvatnosti i tehničku izvedbu odabranih metoda za multivarijantnu analizu podataka te kvantitativnu interpretaciju rezultata dobijenih njihovom primjenom.
Sadržaj predmeta: Multivarijantne metode usmjerene na analize dimenzionalnosti unutar grupa varijabli kao što su faktorska i klaster analiza, analiza korespondencije, multidimenzionalno skaliranje. Multivarijantne metode usmjerene na analize zavisnosti unutar i između grupa varijabli kao što su diskriminacijska i višestruka regresijska analiza, logistička regresijska analiza, kanonička korelacijska analiza, multivarijantna analiza varijance. U okviru kolegija studenti će se upoznati s dva dimenzionalna modela i dva prediktivna / klasifikacijska modela, te se osposobiti za analize i kvantitativne interpretacije na realnim podacima.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Fulgosi, A. (1984). <i>Faktorska analiza</i> . Zagreb: Školska knjiga. 2. Grimm, L. G., Yarnold, P. R. (Eds.) (1995). <i>Reading and Understanding Multivariate Statistics</i> . Washington: American Psychological Association. 3. Norusis, M. J. (1993). <i>SPSS for Windows - Professional Statistics</i> . Chicago: SPSS Inc. 4. Tabachnik, Tabachnik, G. B., Fidell, L. S. (1996). <i>Using multivariate statistics</i> . 3.ed. Harper Collins College Publishers. 5. Ostala literatura koja se odnosi na multivarijantne metode i rad sa SPSS-om.

M. Šteben Šepić

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Psihologija obrazovanja učenika s teškoćama u školi, FIL PSI 563
Semestar, broj sati i broj bodova: III. semestar; 2P + 1V; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Studenti će razumjeti i moći objasniti pojam posebnih potreba u školskom kontekstu. Upoznat će se s karakteristikama djece s teškoćama u školi, moći će razlikovati pojedine teškoće te prepoznati ulogu pojedinih faktora u njihovom nastanku. Studenti će naučiti da prepoznaju probleme prilagodbe djece s teškoćama u školi. Nakon praćenja ovog predmeta očekuje se da će studenti biti pripremljeni za učešće u timskom planiranju, izvođenju i praćenju izvođenja programa učenja za ove učenike, te da će biti pripremljeni za zajednički rad s nastavnicima. Studenti će moći procijeniti primjerenost pojedinog intervencijskog postupka u odnosu na vrstu teškoće.
Sadržaj predmeta: Učenici s posebnim potrebama. Novi pogledi na odnos prema učenicima s teškoćama u školi. Stavovi nastavnika i vršnjaka o učenicima s teškoćama u školi. Djeca s teškoćama u učenju. Identificiranje učenika s teškoćama u učenju te pristupi i metode rada s učenicima koji imaju teškoće u učenju. Mentalna zaostalost. Djeca sa senzornim, tjelesnim i zdravstvenim smetnjama. Učenici s jezično-govornim smetnjama. Hiperaktivnost i poremećaj pažnje. Djeca sa smetnjama u ponašanju i emocionalnim teškoćama. Razne vrste emocionalnih teškoća i smetnji u ponašanju, prepoznavanje i utvrđivanje emocionalnih teškoća i smetnji u ponašanju, strategije u grupnom i individualnom radu s ovim učenicima.
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta FIL PSI 416 Edukacijska psihologija: motivacijsko-socijalni procesi
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Kocijan-Hercigonja, D. (1997). <i>Hiperaktivno dijete</i> . Jastrebarsko: Naklada Slap. 2. Ormrod, J. E. (2003). <i>Educational psychology – developing learners</i> . 4th ed. (odabrano poglavlje). Columbus: Merrill Prentice Hall. 3. Vizek-Vidović, V., Rijavec, M., Vlahović-Štetić, V., Miljković, D. (2003). <i>Psihologija obrazovanja</i> (odabrano poglavlje). Zagreb: IEP.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Ajduković, M. i sur. (1995). <i>Prevenција poremećaja u ponašanju kod djece stradalnika rata</i> . Zagreb: DPP. 2. Blanco, R. F., Bogacki, D. F. (1988). <i>Prescriptions for children with learning and adjustment problems</i> . 3 rd ed.. Springfield, Illinois: Charles Thomas Publisher. 3. Slavin, R. E. (2009). <i>Educational psychology – theory and practice</i> . 9th ed. (odabrano poglavlje). New York: Allyn and Bacon. 4. Visser, J., Daniels, H., Cole, T. (2001). <i>Emotional and behavioural difficulties in mainstream schools</i> . New York: Elsevier. 5. Winkel, R. (1996). <i>Djeca koju je teško odgajati</i> . Zagreb: Educa. 6. Woolfolk, A. (2010). <i>Educational psychology</i> . 11th ed. (odabrano poglavlje). Boston: Allyn and Bacon.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Psihologija nadarenosti, FIL PSI 364
Semestar, broj sati i broj bodova: III. semestar; 2P+1S; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i seminar
Status predmeta: izborni
Ciljevi predmeta: Upoznavanje sa osnovnim teorijskim pristupima psihologije nadarenosti, najvažnijim istraživanjima nadarenosti, kao i drugim temeljnim znanjima iz psihologije nadarenosti.
Sadržaj predmeta: Povijesni pregled. Različiti domeni nadarenosti. Teorije i modeli nadarenosti. Psihološki konstrukti (inteligencija, kreativnost, motivacija, interesi itd.) i nadarenost. Identifikacija nadarenih. Pregled važnijih longitudinalnih istraživanja nadarenosti. Razvojni problemi i poteškoće nadarene djece i mladih. Nadarenost i genijalnost.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Callahan, C. M. (2000). „Intelligence and Giftedness”. U: <i>Handbook of Intelligence</i> , Sternberg, R. J. (Eds.) Cambridge: Cambridge University Press. 2. Heller, K. A., Mönks, F. J., Passow, A. H. (Eds.) (1993). <i>International handbook of research and development of gifted and talent</i> . Oxford: Pergamon Press. 3. Renzulli, J. S. (1978). <i>What makes giftedness? Reexamining a definition</i> . Phi Delta Kappan, 60, 180–184, 261. 4. Sternberg, R. J., Davidson. J. E. (Eds., 1986). <i>Conceptions of giftedness</i> . Cambridge: Cambridge University Press. 5. Subotnik, R. F., Arnold, K. D. (1995). <i>Beyond Terman: contemporary longitudinal studies of giftedness and talent</i> . Norwood, New Jersey: Ablex Publishing corporation. 6. Radovi iz tekuće znanstvene i stručne periodike.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Teorija i praksa upravljanja karijerom, FIL PSI 573
Semestar, broj sati i broj bodova: III. semestar; 1P+1S+1V; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari i vježbe
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Upoznati studente s teorijama i metodama profesionalne orijentacije i osposobiti ih za početni rad u području profesionalnog informiranja i savjetovanja.
Sadržaj predmeta: Profesionalna orijentacija: određenje i osnovne sastavnice. Osnovni metode profesionalnog usmjeravanja. Razvoj područja psihologije odabira zanimanja i razvoja karijere. Teorije profesionalnog izbora i razvoja: Hollandova tipološka teorija, Lofquistova i Dawisova teorija prilagodbe radu; Superova razvojna teorija, Gottfredsonina teorija ograničavanja mogućnosti i kompromisa. Brownina teorija izbora karijere i životnih uloga. Krumboltzova teorija socijalnog učenja. Nove paradigme u psihologiji odabira zanimanja i razvoja karijere: Konstruktivistička teorija. Teorija i tehnike profesionalnog savjetovanja: vrste savjetovanja i njihova namjena, osnovni principi savjetovanja, model profesionalnog savjetovanja i njegova primjena. Mogućnosti savjetovanja preko Interneta. Profesionalno usmjeravanje u nas.
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta Odabir i razvoj osoblja FIL PSI 412
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Brown, D. Brooks, L., & associates. (1996). <i>Career Choice and Development: Applying contemporary theories to practice</i> (Third Edition). Jossey-Bass, San Francisco. 2. Brown, S.D., Lent, R. W. (ed.) (2004). <i>Career development and counseling : putting theory and research to work</i> . John Wiley & Sons, Inc. 3. O*NET OnLine. http://online.onetcenter.org/
Dodatna i preporučena literatura: Radovi iz tekuće i znanstvene periodike.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Zdravstvena psihologija, FIL PSI 568
Semestar, broj sati i broj bodova: IV. semestar; 2P + 1V; 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Studenti će upoznati temeljne pojmove iz područja zdravstvene psihologije. Steći će znanja o utjecaju psihičkih faktora na zdravlje i bolest, kao i o utjecaju bolesti i tjelesnih smetnji na razvoj psihičkih problema. Studenti će imati priliku da spoznaju koja su osnovna područja rada zdravstvenih psihologa. Upoznat će se s mogućnostima primjene psiholoških metoda i tehnika u očuvanju zdravlja, liječenju i rehabilitaciji bolesti. Studenti će usvojiti osnovna načela pružanja podrške bolesnicima te će moći sudjelovati u organizaciji preventivnih zdravstvenih programa.
Sadržaj predmeta: Definicija zdravstvene psihologije. Biopsihosocijalni model zdravlja i bolesti. Komunikacija u zdravstvu: interakcija bolesnik – zdravstveni radnici – okolina. Psihološke teškoće bolesnika u bolnici (djeca, odrasli). Psihičke reakcije na bolest. Psihološki aspekti hroničnih i neizlječivih bolesti (kardiovaskularne bolesti, dijabetes, SIDA, maligna oboljenja itd.). Gubitak i tugovanje. Rad zdravstvenog psihologa u području pedijatrije, dermatologije, kardiologije, onkologije, endokrinologije, neurohirurgije. Istraživačke i edukacijske aktivnosti zdravstvenih psihologa. Zdravstvena psihologija i mogućnost preventivnih aktivnosti (promjena životnog stila i štetnih životnih navika kao oblik prevencije). Nastava se provodi kroz predavanja i vježbe u jednom semestru, s tim da se dio vježbi može provoditi na različitim bolničkim odjeljenjima.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Havelka, M. (ur.) (2002). <i>Zdravstvena psihologija</i> . Jastrebarsko: Naklada Slap. 2. Taylor, S. E. (1995). <i>Health Psychology</i> . Third edition (odabrana poglavlja). McGraw-Hill, Inc.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Ogden, J. (2004). <i>Health Psychology: A Textbook</i> (odabrana poglavlja). Berkshire: Open University Press, McGraw-Hill Education. 2. Sarafino, E. P. (2002). <i>Health Psychology: Biopsychosocial Interactions</i> (odabrana poglavlja). New York: John Wiley & Sons. 3. Radovi iz tekuće i znanstvene periodike.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Upravljanje karijerom, FIL PSI 579
Semestar, broj sati i broj bodova: IV. semestar; 1P +1S+1V; 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar i vježbe
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Osposobiti studente da u budućnosti samostalno i informirano donose odluke vezane za razvoj vlastite karijere. Obučiti studente vještinama aktivnog traženja posla i upravljanja vlastitom karijerom.
Sadržaj predmeta: Praktično orijentiran predmet u kojem će studenti steći osnovna znanja i praktične vještine o procesu razvoja vlastite karijere, vlastitim osobinama bitnim za posao, svijetu rada i zapošljavanja, te razviti vještine aktivnog traženja posla (priprema dokumenata, apliciranje na oglase, kontaktiranje i stvaranje neformalnih veza, intervju i ponašanje na intervjuu).
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Curran J., Wishart, P., Gingrich, J. (1999). <i>JOBS Priručnik za radionice upravljanja karijerom</i>. Institute for Social Research, University of Michigan2. Zaletel, A.(2009). <i>Kako uspješno tražiti zaposlenje</i>. boljiposao.com3. Web portali i stranice koje se bave pomaganjem u traženju posla
Dodatna i preporučena literatura: Radovi iz tekuće i znanstvene periodike.

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Psihologija humora FIL PSI 574
Semestar, broj sati i broj bodova: IV. semestar; 2P + 1V; 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Studenti će se upoznati sa suvremenim, znanstveno provjerljivim modelima u psihologiji humora, te će biti poučeni da prepoznaju prednosti, ali i ograničenja korištenja humora u svim aspektima života,
Sadržaj predmeta: Teorijski pristupi humoru: stari i novi modeli. Psihodinamska teorija humora, Socijalne teorije. humora. Kognitivno-razvojna teorija. Kognitivno-motivacijska teorija humora. Neuropsihološko tumačenje humora. Mjerenje humora. Vrste humora i drugih duhovitih sintagmi. Humor i ličnost. Spolne razlike u humoru. Strukturalni i funkcionalni pristup humoru. Humor kao mehanizam obrane i/ili način suočavanja sa stresnim ili frustrativnim situacijama. Korištenje humora u nastavi. Humor i zdravlje.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Bergson, H. (1977). <i>Smijeh, Esej o znanju komičnog</i>. Zagreb: Znanje.2. Critchley, S. (2007). <i>O humoru</i>. Zagreb: Algoritam3. Kolenović-Đapo. J. (2012). <i>Psihologija humora; teorije, metode, istraživanja</i>. Svjetlost, Sarajevo4. Kolenović-Đapo. J. (2005). <i>Smisao za humor i struktura ličnosti. Doktorska disertacija</i> (neobjavljena). Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu.5. Ruch, W. (1998). <i>The sense of Humor: explorations of a personality characteristic</i>, Mouton de Gruyter, Berlin: New York.6. Znanstveni članci iz tekuće periodike

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Metodika nastave psihologije, FIL PSI 566
Semestar, broj sati i broj bodova: III. semestar; 1P + 2V; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Studenti će biti osposobljeni za planiranje i pripremanje nastave, odabir odgovarajuće metode poučavanja, te oblika praćenja i ocjenjivanja učeničkog napretka. Stečena znanja o poučavanju studenti će moći primijeniti u školskom i/ili vanškolskom poučavanju.
Sadržaj predmeta: Različiti pristupi poučavanju. Ciljevi poučavanja. Planiranje poučavanja. Primjena psihologijskih metoda i tehnika u poučavanju psihologije kao srednjoškolskog predmeta. Metode poučavanja. Izravno poučavanje. Suradničko učenje. Poučavanje raspravom. Otkrivanje u nastavi. Praćenje napretka učenika. Vrednovanje ishoda poučavanja i ocjenjivanje. Evaluacija nastave i nastavnika. Poučavanje odraslih.
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta FIL PSI 411 Edukacijska psihologija: učenje i poučavanje
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Kyriacou, C. (1997). <i>Temeljna nastavna umijeća</i> . Educa: Zagreb. 2. Vizek Vidović, V., Rijavec, M., Vlahović-Štetić, V., Miljković, D. (2003). <i>Psihologija obrazovanja</i> . IEP – Vern: Zagreb.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Apel, H.J. (2003). <i>Predavanje. Uvod u akademski oblik poučavanja</i> . Erudita: Zagreb. 2. Arends, R. I. (1991). <i>Learning to teach</i> . New York: McGraw Hill. 3. Meyer, H. (2005). <i>Što je dobra nastava?</i> Erudita: Zagreb.

G. Kolencić

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PSIHLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: Stručna praksa, FIL PSI 598
Semestar, broj sati i broj bodova: IV. semestar; 5 sati vježbi; 7 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: vježbe
Status predmeta: obavezan
Ciljevi studentske prakse: Cilj obavljanja prakse je da se studenti upoznaju sa različitim radnim mjestima psihologa te sa poslovima i zadacima psihologa zaposlenih u području organizacijske, školske i kliničke psihologije. Praktično iskustvo pripremit će studente za početak rada u struci, jer će im omogućiti bolje razumijevanje nastavnih sadržaja prezentiranih tokom studija te integraciju i upotrebu znanja u radnom okruženju. Osim toga, studenti će imati priliku da neka od znanja i vještina stečenih na predavanjima i vježbama isprobaju "u živo", u realnom okruženju i kontaktu sa klijentima, tj. osobama koje primaju usluge psihologa.
Sadržaj: Sadržaj predmeta obuhvaća upoznavanje sa etičkim kodeksom i statusom psihologa te njegovim poslovima i zadacima. Student mora ostvariti fond od ukupno 75 sati stručne prakse i to isključivo u onim institucijama i organizacijama u kojima je zaposlen psiholog (koji će im biti mentor). Studentska praksa može se obaviti jedino kod psihologa koji ima najmanje dvije godine radnog iskustva u struci. Zadatak studenata je da posmatraju poslove i zadatke koje obavlja njihov mentor, da samostalno izvode neke od poslova i zadataka psihologa (uz dozvolu i superviziju mentora te uz informirani pristanak klijenta) i da svakodnevno vode Dnevnik studentske prakse.
Preduvjeti za upis predmeta: položeni ispiti iz predmeta FIL PSI 427 Savjetovanja i psihoterapije, FIL PSI 416 Edukacijska psihologija: motivacijsko-socijalni procesi i FIL PSI 412 Odabir i razvoj osoblja
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: Po potrebi se konzultira literatura iz oblasti kliničke, organizacijske i školske psihologije.

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNIVERZITET U SARAJEVU
Fakultet psihologije
Brod: 02-11/51-1
Datum: 23. 6. 2017. god.

Odsjek za psihologiju

Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu

Dekanatu Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu

Službi za nastavu i studentska pitanja

Predmet: Ocjena nastavnih planova i programa i prijedlog za tehničke izmjene

Poštovani,

Uz dopis koji je prosljeden 15.5.2017.godine, broj 02-11/51, molim vas da uvažite korekcije koje se odnose na 4.SEMESTAR II CIKLUSA STUDIJA.

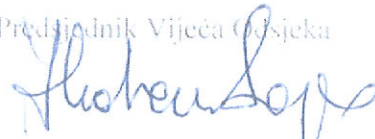
S obzirom na ukupni broj ECTS bodova u jednom semestru, predlažemo da STRUČNA PRAKSA FIL PSI 598, nosi 7 ECTS bodova kako je i bilo predviđeno Nastavnim planom i programom 2013/2014.

Nadalje, IP Metodika nastave u psihologiji, FIL PSI, 566, 1 sat predavanja i 2 sata vježbi se prebacuje iz četvrtog semestra u treći semester, a IP Multivarijatne analize FIL PSI 572, iz trećeg semestra u četvrti semestar. Pri tome, ovom rotacijom navedena dva izborna kolegija bi imali broj ECTS bodova kako je predviđeno u NPP, odnosno IP Metodika nastave u psihologiji, FIL PSI, 566 bi imala 5 ECTS bodova, a a IP Multivarijatne analize FIL PSI 572, 4 ECTS bodova.

Obrazloženje: Ovom izmjenom bi omogućili racionaliziranje opterećenja odgovornih nastavnika u zimskom i ljetnom semestru.

Sarajevo, 22.6.2017.

Predsjednik Vijeća Odsjeka

Prof.dr. Jadranka Kolenović -Dapo

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA PSIHOLOGIJU

Naziv predmeta i šifra: INDIVIDUALNI RAD S MENTOROM FIL PSI 597
Semestar i broj bodova: III semestar: 2 sata S; 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija:
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Ospobljavanje kandidata za samostalnu provedbu istraživačkog rada i pružanje smjernica za pisanje diplomskog rada. Praktična je mentorska podrška u vidu pomoći u pisanju, razvijanju vještina i zajedničkog rada koji će doprinijeti istraživačkoj produktivnosti kandidata. Složenost profesionalnih zahtjeva koji se postavljaju pred mladog istraživača pretpostavlja i obavezu naučne institucije za pružanjem institucijske podrške kako bi mlada osoba mogla optimalno razvijati svoje profesionalne kapacitete i uspješno se profesionalno socijalizirati. U institucijskim okvirima ključnu ulogu za učinkovito odvijanje procesa uvođenja u naučno-istraživački rad ima mentor koji pruža individualiziranu podršku mladom istraživaču.
Sadržaj aktivnosti: - odabir relevantne istraživačke teme koja će imati naučnu i aplikativnu vrijednost - odabir relevantnog teorijskog okvira i analiza dosadašnjih spoznaja na osnovu dostupne relevantne literature - na temelju teorijskih spoznaja pisanje preglednog rada. - priprema i izrada nacrtu rada - definiranje cilja istraživanja uz postavljanje adekvatnih istraživačkih hipoteza... - priprema, konstrukcija, prijevod, adaptacija instrumenata (kod istraživačkih radova) - "treening" /obučavanje studenata za samostalnu provedbu istraživanja: vodeći računa o specifičnostima uzorka (djeca, adolescenti, osobe treće životne dobi). - Uključivanje studenta u proces izrade znanstvenih i stručnih radova namijenjenih objavljivanju, na način da mu se daju manje dionice i manje zahtjevni dijelovi rada; te kroz koautorstvo ga postupno osamostaljavati u praksi pisanja radova. - Razvijanje kompetencijskih vještina neophodnih za pisanje samostalnog rada. - Razvijanje samopouzdanja, profesionalne odgovornost i nezavisnost u odlučivanju; podučavanje prepoznavanja važnosti korištenja različitih izvora informacija i podrške u okolini;
Preduvjeti za upis predmeta:
Način provjere znanja: PREGLEDNI RAD STUDENTA

Signature: *Amir Faulk*
OS. 10. 10. 17

- SENAT -

Broj: 01- *CC80*17

Sarajevo, 27. 09. 2017. godine

Na osnovu člana 50. stav (1), člana 52. stav (1), člana 130. stav (2) tačka g) Zakona o visokom obrazovanju („*Službene novine Kantona Sarajevo*“ broj 33/17), člana 56. stav (1) tačka f) i člana 121. Statuta Univerziteta u Sarajevu, Senat Univerziteta u Sarajevu je, na 11. redovnoj sjednici održanoj 27. 09. 2017. godine, *d o n i o*

ODLUKU

I

Daje se *saglasnost* na izmjene i dopune ukupno dvanaest nastavnih planova i programa na odsjecima Filozofskog fakulteta kako slijedi:

1. Odsjek za historiju – prvi i drugi ciklus studija
2. Odsjek za historiju/Katedra za arheologiju - prvi ciklus studija
3. Odsjek za bosanski, hrvatski i srpski jezik – prvi i drugi ciklus studija
4. Odsjek za filozofiju – prvi i drugi ciklus studija
5. Odsjek za germanistiku – prvi i drugi ciklus studija
6. Odsjek za književnosti naroda Bosne i Hercegovine – prvi ciklus studija
7. Odsjek za orijentalnu filologiju – drugi ciklus studija
8. Odsjek za psihologiju – prvi i drugi ciklus studija
9. Odsjek za romanistiku – prvi i drugi ciklus studija
10. Katedra za Latinski jezik i Rimsku književnost – prvi i drugi ciklus studija
11. Odsjek za slavenske jezike i književnosti – prvi i drugi ciklus studija i
12. Odsjek za sociologiju – drugi ciklus studija.

II

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

za **REKTOR**

Rifat Škrijelj
Prof. dr. Rifat Škrijelj

Dostavljeno:

- Filozofskom fakultetu
- Službi za nastavu
- U dokumentaciju Senata
- Arhivi